Werken aan een gezonde veilige en duurzame leefomgeving

Begroting 2023
en meerjarenraming
tot 2026

BEGROTING

Omgevingsdienst
Regio Arnhem

INHOUD

BEGROTING

05 **Het conflict over de ruimte**

Voorwoord Ruben Vlaander

06 **A: Inhoudelijke opgaven voor ODRA**

Nieuw kabinet – grote uitdagingen

Economische en maatschappelijke ontwikkelingen

Bestuurlijke ontwikkelingen/wet en regelgeving

Ontwikkelingen in de bedrijfsvoering

012 **B: Consequenties voor de programma-begroting**

PDC 2022/23

Vergunningverlening; (reguliere) veranderingen

Toezicht en handhaving

Advies

Programma Gelders stelsel

Programma Projecten en Algemene diensten

Risico's

021 **C: Outputfinanciering (ontwikkelingen)**

Hybride vorm - provinciale programma's - Commissie Aartsen

Besparingsdoelstellingen / uitgangspunten in de begroting

Overige begrotingskaders

Tarief voor 2023

Overige normen en trends

Programma -en categoriale begroting

Programma & taakveld begroting

Categoriale begroting

Overhead

Meerjarenraming

Geprognosticeerde Balans en financiële kengetallen

Vaste activa

Overige activa

Passiva

Financiële weerbaarheid

BIJLAGEN

030 1. Overzicht bijdragen klanten
2. Overzicht van te leveren producten
3. Overzicht te leveren diensten
4. Overige overzichten en specificaties

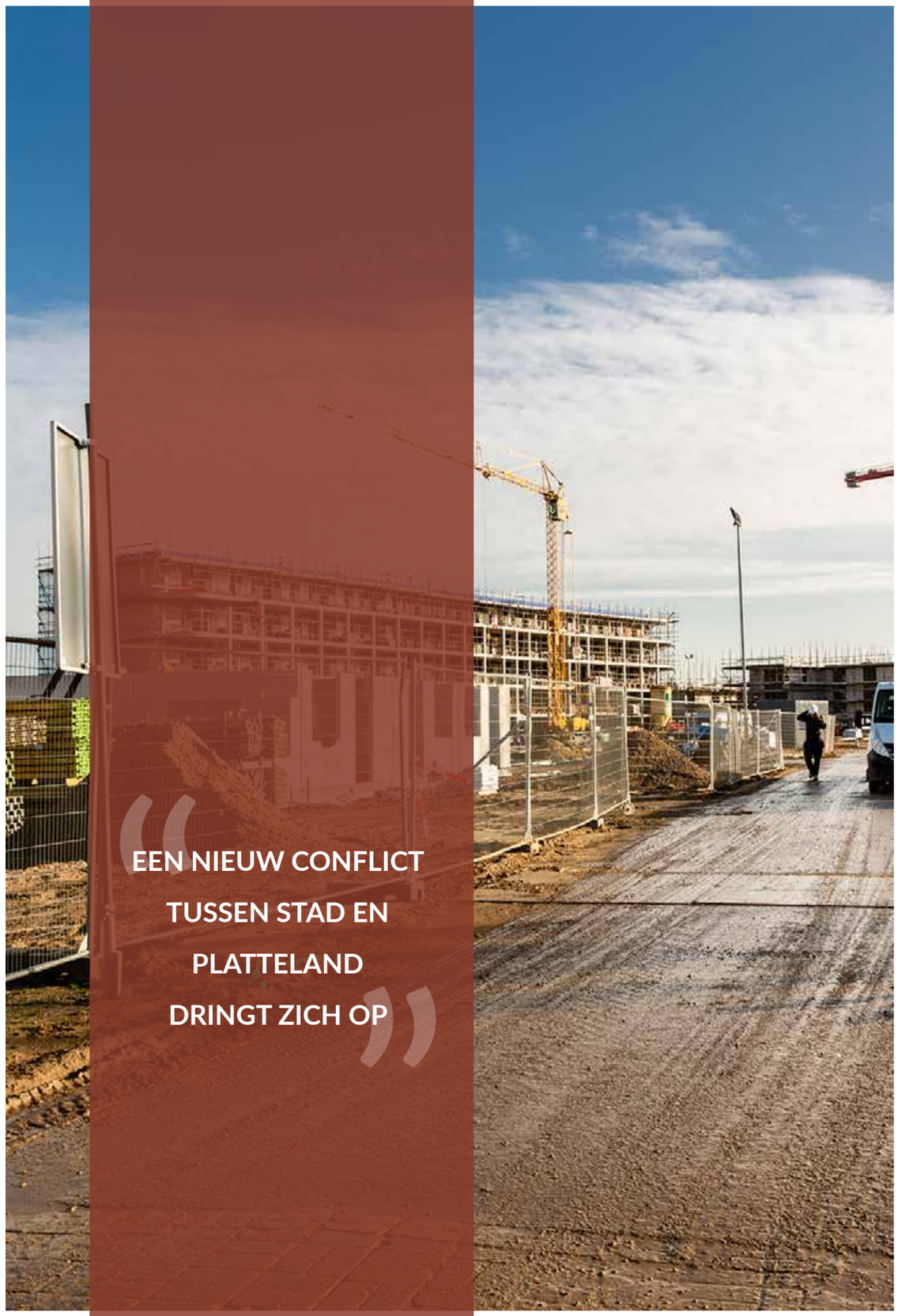

"EEN NIEUW CONFLICT TUSSEN STAD EN PLATTELAND DRINGT ZICH OP"

VOORWOORD

HET CONFLICT OVER DE RUIMTE

De maatschappelijke uitdagingen waar we als samenleving de komende jaren voor staan, zijn samen te vatten in vijf woorden: het conflict over de ruimte. Ruimte voor bedrijvigheid, infrastructuur en mobiliteit, voor wonen en recreëren, voor wateropvang, windmolens en zonneparken, voor natuur en landbouw, voor publieke voorzieningen en privé-activiteiten.

De ruimte is schaars in Nederland en de claims zijn groot en van een visie gedreven gecoördineerde ruimtelijke ontwikkeling is vooralsnog geen sprake. Hoe het verder moet, daarover verschillen de meningen en die lopen over de as *'meer centraal-minder centraal, meer regulering-minder regulering'*.

De claim op de schaarse ruimte is veelal een gevolg van rijksbeleid (wonen, energie, klimaat, mobiliteit, etc.), maar het antwoord moet uit de regio's komen. Waar kan wat en wie gaat erover? En wat te vinden van meningen en initiatieven van omwonenden? Zij die hun omgeving zien veranderen en de toegevoegde waarde van investeringen niet terugzien in de eigen regio, maar via de aandelenbeurs zien verdwijnen naar andere landen. Dat roept ergernis en verzet op, zoals in Groningen en Noord-Holland. Betrouwbaarheid van de overheid is dan in het geding.

De mondige burger, geholpen door de sociale media, en gedreven door het niet in mijn achtertuin-effect (Nima), passen slecht in de huidige participatiemodellen, waarin zenden en informeren leidend zijn. Het gaat in de klassieke modellen niet om daadwerkelijke co-creatie met inwoners, maar om afvinken van het lijstje. Wethouders merken dat alle dagen aan hun bureau en de telefoon en in het versplinterde politieke landschap in de gemeenteraad. Ook op dat front zal het een en ander veranderen. Gaan we vaker de rechter om een oordeel vragen? Het zou een bijeffect kunnen zijn van de Omgevingswet.

Een nieuw conflict tussen stad en platteland dringt zich op. De stedelijke ambities vallen neer in het landelijk gebied, uitbesteed aan internationale projectontwikkelaars en ondernemingen. Tegelijkertijd verdwijnen vanwege geldgebrek (lagere bijdrage uit gemeentefonds en hogere kosten, leegloop, minder WOZ-opbrengst en inkomsten uit leges) en opgelegde efficiencydoelen de openbare voorzieningen (scholen, bibliotheken, politieposten, buurthuizen) uit de dorpen, en waar de publieke voorzieningen verdwijnen en de overheid niet meer zichtbaar is, ontbreekt het gezag. En zonder een zichtbare overheid, en wij als uitvoeringsdienst, nemen de kansen voor ondermijnende activiteiten en populisme toe en zal de roep om toezicht en handhaving sterker worden. Een lastige paradox voor gemeenten.

We willen een gezonde, veilige en duurzame leefomgeving, daarover is geen twijfel, hooguit een nuanceverschil, maar de betaalbaarheid is een serieus thema.

Er is kortom, niet één issue dat aandacht vraagt, het is een complex van vraagstukken dat op elkaar ingrijpt dat aandacht vraagt. Op tal van fronten worden van onze opdrachtgevers (partners) 'slimme en verstandige antwoorden verwacht', en dat in een raad een groot aantal kleine fracties. Met deze begroting anticiperen we op de bijdrage die wij kunnen leveren om samen met onze partners hun vraagstukken op te lossen. Wat betekenen die maatschappelijke uitdagingen voor ons werk in de komende jaren, is de rode draad in deze begroting.

Ruben Vlaander
Directeur
Omgevingsdienst
Regio Arnhem

A

INHOUDELIJKE OPGAVEN VOOR ODRA

NIEUW KABINET – GROTE UITDAGINGEN

Op het moment van schrijven van deze begroting is het Kabinet Rutte IV enkele maanden onderweg. Er is een regeerakkoord, maar, niet onbelangrijk voor ons werk de komende jaren, is de concrete uitwerking hiervan in nieuw beleid nog niet volledig uitgewerkt. Zoals de transitie naar een meer circulaire- en minder fossiel afhankelijke economie, woningbouw, natuur, klimaatadaptatie en de miljarden investeringen voor de toekomst (technologie, mobiliteit, innovatie, onderwijs).

De grote maatschappelijke uitdagingen zijn, zoals in het voorwoord staat, samen te vatten als het conflict over de ruimte. De ruimte is schaars in Nederland en de claims zijn groot en van gecoördineerde ruimtelijke ontwikkeling is vooralsnog geen sprake. In deze complexe dynamiek heeft ODRA haar plannen voor 2023 vormgegeven. Het zijn vele issues die aandacht vragen van ODRA.
Met deze begroting zetten we de consequenties, voor zover deze zijn te overzien (veel beleid zal nog door het kabinet worden geconcretiseerd) op een rij, en beantwoorden de vraag: Wat betekenen die maatschappelijke uitdagingen voor ons werk in de komende jaren?

ECONOMISCHE EN MAATSCHAPPELIJKE ONTWIKKELINGEN

Bedrijvenbestand

De recente en verwachte economische ontwikkelingen leiden tot een gewijzigd en groter bedrijvenbestand in een aantal gemeenten. Bedrijven stoppen, nieuwe bedrijven komen, kleine bedrijven worden groter, internationale bedrijven zoeken een locatie om zich te vestigen en bedrijven stoten activiteiten af en voegen nieuwe activiteiten toe. Vanuit het oogpunt ‘als er iets gebeurt bij een bedrijf…’ en wij kennen het bedrijf niet of onvoldoende, ligt het risico van incidenten en negatieve publiciteit om de hoek. En daar houden inwoners van gemeenten en hun bestuurders niet van. Meer bedrijvigheid betekent voor gemeenten derhalve ook meer vergunningaanvragen en meer toezicht; juist om genoemd risico te verkleinen.

We verwachten dat er een verdere aanscherping van het beleid (VTH-stelsel) ten aanzien van milieucriminaliteit (wetgeving) en ‘ondermijning’ wordt ingezet. Monitoren van activiteiten op bedrijventerreinen en in de buitengebieden is input voor toezicht en handhaving en daarmee direct van invloed op een gezonde en veilige leefomgeving.

Wetgeving zal ons in staat gaan stellen om meer gebruik te maken van data-analyses en data-koppelingen (bijv. gebruik elektriciteit, water, UWV, KvK, etc.), die een indicatie kunnen zijn voor ongewenste praktijken. Doorlichting van het bedrijvenbestand, en continue actualisatie van dit bestand, is een belangrijk aandachtspunt de komende jaren.

- Voor vergunningverlening, toezicht en handhaving is het van belang het bedrijvenbestand op orde te hebben en vinger aan de pols te houden bij hetgeen buiten gebeurt. Door goede registratie en het actueel houden daarvan, worden we in staat gesteld slimmer en effectiever toezicht te houden. Om dit te bewerkstelligen, investeren we de komende jaren in de kwaliteit van gegevensbeheer en intensievere samenwerking met andere diensten. Daarnaast zal (de groei van) het bedrijvenbestand geconcretiseerd worden in de werkpakketten die we voor 2023 gaan afsluiten. De toename van het volume aan bijvoorbeeld controles was nog niet concreet genoeg om een plek te krijgen in deze begroting.

- We bereiden ons met onze eigenaren en opdrachtgevers voor op de klimaatmaatregelen die het kabinet zal voorstellen. De details kennen we nu nog niet, maar de richting is wel helder. Er zal ingegrepen en gestimuleerd worden, alleen het tempo en de mate van concreetheid van de maatregelen is onzeker. Klimaatmaatregelen zien we terug via het energiespoor (besparen), de reductie van broeikasgassen door opwekken van wind, water en bio-energie (vergunningen en toezicht) en aanpassingen in het landschap (voor dijken en waterberging) waar grondtransporten voor nodig zijn.

- Voor vergunningverlening, toezicht en handhaving betekent het klimaatbeleid dat we vaker met ondernemingen zullen meedenken om te kunnen voldoen aan het klimaatbeleid (via projectgelden - denk aan energie-advisering, best beschikbare technieken, toezicht grondtransporten). Ook zullen onze medewerkers hierop (bij) geschoold moeten worden.

Stikstofbeleid

Het stikstofbeleid is een verdelings- en reductievraagstuk. Voor de bouw (woningen en infrastructuur) is stikstofruimte nodig, voor natuurontwikkeling moet de depositie van stikstof juist naar beneden. Welke sector levert in en welke sector krijgt stikstof? Het totaal van de uitstoot en depositie moet terug, dat ligt vast in Europees beleid en Europese- en nationale richtlijnen en wetten. Het is op dit moment nog lastig in te schatten welk effect de stikstofmaatregelen hebben voor ons werk. Als Wnb-vergunningen (wet natuurbeheer) niet verleend kunnen worden, heeft dat ook effect op de Wabo-vergunningverlening.

- Voor vergunningverlening, toezicht en handhaving betekent het stikstofbeleid extra controles, advisering over Wnb-vergunningen voor bedrijven die een Wabo-vergunning aanvragen.

- Daarnaast zullen we komende jaren projecten opstarten die bijdragen aan de doelstelling van de energietransitie en circulaire economie en daarin is stikstof een van de componenten. Integrale toetsing wordt onderdeel van onze werkwijze.

Leefbaarheid

Bovengenoemde ontwikkelingen raken bedrijven en burgers in ons werkgebied direct. In sommige regio’s zal komende jaren veel meer gebouwd moeten worden. Waarschijnlijk, en op veel plekken onvermijdelijk, gaat de woningbouw de hoogte in. Dat geeft binnenstedelijk druk op de beperkte ruimte en leidt vaker tot overlast.

In de steden is de vraag naar woningen en locaties voor bedrijven groot, op het platteland lopen dorpen leeg en staat het ontwikkelen van bedrijventerreinen als verdienmodel voor gemeenten onder druk. Leefbaarheid krijgt zo niet alleen een landelijke-, maar ook een stedelijke dimensie. Geluidsoverlast, geuroverlast, meer klachten over buren, gezondheidsschade, weinig groen, hittestress, waterberging, etc. zullen ons werk beïnvloeden.

- We gaan vaker en gericht communiceren met de omgeving. Dat wordt met de inwerkingtreding van de Omgevingswet ook van ons

gevraagd. We zijn deelnemer aan de omgevingstafels. Het adagium is: een buurt die ergens tegen is, is ook ergens voor. De kunst wordt om bijvoorbeeld aan dialoogtafels bondgenoten te vinden in de plaats voor een gewenste ruimtelijke ontwikkeling.

Woningbouw

De provincie Gelderland stuurt vanuit een landelijke opdracht, aan op versnelling van de bouw van woningen. Geschikte locaties vinden is een issue, dus verschuift de aandacht naar minder geschikte grond.
Er is een bovenregionale aansturing van bouw- en ruimtegebrek nodig, dat meer en beter zal moeten worden vastgelegd in de bestemmingsplannen/omgevingsplannen.
We zullen het ook merken in het aantal bouwvergunningen en controles, ontwikkelingen van industrieterreinen en alle eisen die op het gebied van energie zullen worden gesteld aan gebouwde omgeving.

- Voor vergunningverlening, toezicht en handhaving betekent het een toename van volumes en complexiteit. En dat is werk aan de winkel. Ook voor onze toezichthouders bodem.

Digitalisering

Digitalisering zal de komende jaren een nog grotere impact krijgen op ons werk. We gaan niet alleen de archivering verder op orde brengen, documenten netjes opslaan en digitaal toegankelijk maken (goede zoektermen, etc.). We gaan ook onze VTH-zaken beter registreren en voor de 'klant' toegankelijk maken. Ons hele service- en dienstverleningsconcept zal een digitaliseringsslag doormaken. Mede gestuurd door nieuwe wetgeving waaronder de Wet electronisch publiceren (Web) en de Wet open overheid (Woo).

En niet alleen onze eigen data moeten we op orde hebben, maar we gaan meer en meer data van (semi)overheden, nutsbedrijven en andere inspecties- en opsporingsdiensten aan elkaar koppelen. Dat doen we om de kwaliteit van vergunningen en toezicht (en handhaving) te verbeteren en op termijn bij te dragen aan de betaalbaarheid van het VTH-stelsel.

Digitalisering heeft ook gevolgen voor wat onze medewerkers moeten kunnen en kennen. Training en opleiding in 'digitaal werken' is zeker een issue voor de komende jaren.

- Data op orde brengen en houden en data delen met andere instanties en overheden zal ons werk sterk beïnvloeden, oftewel data-gedreven werken. Er zal meer en meer behoefte zijn aan data-analisten en data-architecten. Privacy en toegankelijkheid en opleiden zijn belangrijke aspecten van de digitalisering.

- De samenwerking met andere omgevingsdiensten en overheden zal intensiever worden om datagebruik en uitwisseling (DSO) beter te faciliteren.

BESTUURLIJKE ONTWIKKELINGEN/ WET EN REGELGEVING

Commissie van Aartsen

Vanuit het ministerie van I&W wordt invulling gegeven aan de aanbevelingen die de Commissie van Aartsen en Algemene Rekenkamer in het voorjaar van 2021 publiceerden. Verbetering van het toezicht, versterking van de omgevingsdiensten, deskundigheid en expertise delen en andere financieringsvormen. Dit kan nog van grote invloed zijn op deze begroting.

- Het is niet ondenkbaar dat de hele begroting op andere financieringsprincipes of structuur (qua programma indeling en taakvelden) moet worden gebaseerd.

Uitvoeringsdiensten

De politieke debatten in Den Haag over de Toeslagenaffaire zijn goed beschouwd debatten over de uitvoerbaarheid van wet- en regelgeving en over de rol van 'incidentenpolitiek'. Verder gaat de discussie in de Kamer over de inzet van ICT en algoritmes, over de afstand overheid-burger en het populisme in de politiek. Factoren die direct of indirect invloed hebben op de organisaties die voor de uitvoering van beleid verantwoordelijk zijn. Dus ook over de Omgevingsdiensten. Is komende jaren sprake van 'herwaardering en herpositionering' van de uitvoeringsdiensten, dan zal dat ongetwijfeld invloed hebben op ons werk.

- Wij kiezen nadrukkelijk om het doel centraal te stellen. Het gaat ons om een gezonde, veilige en duurzame leefomgeving. VTH is een van de instrumenten om dat te bereiken, maar ook actief meedenken in de beleidscyclus over de uitvoerbaarheid.

Verantwoording

Recente kwesties laten wederom zien dat verantwoording, transparantie en openheid bepalende factoren zijn voor acceptatie en naleving van wet- en regelgeving en de legitimiteit van onze organisatie. 'Onder de pet houden' wordt maatschappelijk niet langer geaccepteerd. We zien dat eerlijkheid, openheid en delen van de (bestuurlijke) dilemma's worden gewaardeerd. 'Eromheen draaien' niet. De Wet Open Overheid (Woo), en eerder ook de regelgeving over toegankelijkheid van websites, wijzen ons de weg.

- We zetten in op transparante (lean) werkprocessen, zelfbewust verantwoorden en duidelijk zijn over ons werk en we werken aan contact en vertrouwen bij burgers en ondernemingen. In het project Rijker Verantwoorden ontwikkelen we nieuwe inzichten over hoe we de effecten (outcome) van ons handelen inzichtelijk kunnen maken.

Robuust en vertrouwen

Vanaf de oprichting van de omgevingsdiensten als een direct gevolg van grote incidenten (onder meer Enschede), zijn robuust, deskundig, nabij en onafhankelijk de woorden geweest die steeds weer om een nadere positionering vroegen. We hebben in de verschillende discussies positie moeten verwerven en moeten verdedigen. Komende jaren zal het vraagstuk robuust (voldoende expertise en onafhankelijk) zeker aan de orde zijn. Onze omgeving verwacht dat de omgevingsdienst optreedt en deskundig is en ondernemingen met gezag kan aanspreken op hun gedrag.

- Dat vraagt investeringen (in mensen, in samenwerking, in uitwisseling, in ICT) van de eigenaren en opdrachtgevers om de gezonde, veilige en duurzame leefomgeving te kunnen borgen.

Strafrecht, bestuursrecht

Fragmentatie en vrijblijvendheid is kenmerkend voor het VTH-stelsel, concludeert de commissie Van Aartsen. Adequate handhaving van wet- en regelgeving is van essentiële betekenis voor het realiseren van doelstellingen van beleid. Maar in de praktijk loopt dat toch vaak anders. De druk vanuit de samenleving – vaak aangezwengeld door particuliere belangen - om toezicht en handhaving steviger neer te zetten wordt groter, getuigen de verschillende rechtszaken tegen overheid en bedrijven. Bestuursrecht dat gericht is op opheffen van de overtreding en strafrecht dat gericht is op bestraffen van de overtreding, moeten meer samenwerken omwille van een gezonde, veilige en duurzame leefomgeving.

- De druk om toezicht en handhaving steviger neer te zetten wordt groter. De wil om in het belang van de samenleving de regels met handhaving te borgen, doeltreffend, evenredig en afschrikkend, is evident. Daarin past een actieve samenwerking met andere opsporingsdiensten.

> **IN DE BOUW ZAL ONDER INVLOED VAN DEZE WET VEEL VERANDEREN, OOK VOOR ONZE MEDEWERKERS**

Omgevingswet en Wkb

Dat de invoering van de Omgevingswet verschillende keren is uitgesteld, geeft aan hoe ingewikkeld deze operatie is. De wet heeft impact op ons werk. De invoeringsdatum is nu gepland op 1 januari 2023. Een verandering, van belang voor de begroting, is onze Producten- en Diensten Catalogus (PDC).De veranderingen nodig voor de omgevingswet zijn al in de werkpakketten vanaf 2022 gebruikt.
De Wkb en bodemtaken (zie hieronder) zijn eveneens apart gekwantificeerd.

Inhoudelijk bereiden we ons al twee jaar voor. Dat doen we samen met onze eigenaren, opdrachtgevers en onder andere via pilots, omdat de implementatie van afspraken en werkwijzen een gezamenlijke opgave is en praktisch moeten gaan werken.

We hebben de ambitie dat onze medewerkers actief meedenken over omgevingsvisies en omgevingsplannen die gemeenten moeten opstellen, met oog voor de menselijke maat. Dit zijn voor ons in de uitvoering belangrijke kaders. We leiden toezichthouders op voor risico- en informatie gestuurd toezicht en vergunningverleners voor integraal afhandelen van een aanvraag. De samenwerking met de collega's binnen ODRA en met collega's van de gemeentelijke afdelingen zoals Ruimtelijke Ordening en Economische zaken wordt intensiever.

- Het interne programma Omgevingswet heeft als doel dat we op 1 januari 2023 klaar zijn voor de Omgevingswet. We hebben werkafspraken gemaakt, we zetten in op het omgevingsplan en adviseren over verplichte programma`s, we zijn betrokken bij toepasbare regels en vragenbomen voor onze dienstverlening en bij het aansluiten van onze digitale systemen op het Digitaal Stelsel Omgevingswet.
  Wet private kwaliteitsborging (WKB); verbeteren bouwkwaliteit

Tegelijk met de Omgevingswet wordt ook de Wet Kwaliteitsborging (Wkb) van kracht. In de bouw zal onder invloed van deze wet veel veranderen, ook voor onze medewerkers. Als de Wkb eenmaal van kracht is, moet de particuliere- en zakelijke opdrachtgever via een private kwaliteitsborger een risicobeoordeling laten uitvoeren. We kijken onder andere naar wat de invloed van privatisering is op capaciteit en taken van ODRA, maar het hoofddoel van de Wkb is het verbeteren van de bouwkwaliteit, verbeteren van de positie van de particuliere- en de zakelijke bouwconsument en verminderen van de zogenoemde faalkosten.

Rapporten over de consequenties zijn onlangs (feb 2022) aangeboden aan partners en ODRA. Validatie en doorrekening in deze begroting 2023 heeft nog niet kunnen plaatsvinden.

We hebben een belangrijke rol als uitvoerder om te signaleren en te adviseren op milieuspecialismen, onder anderen geluid, licht, geur en externe veiligheid. Dit zal komende jaren alleen maar toenemen.

- We gaan niet meer vooraf toetsen, maar achteraf. Vooraf zoeken we juist de samenwerking en nemen een adviesrol op ons. Bij oplevering van de bouw moet de aannemer aantonen dat aan de (bouw)regelgeving is voldaan. De rol van de bouwtoezichthouders zal veranderen. Dit vraagt om investeren in deels andere vaardigheden.

- Vanuit de rapporten komt een raming naar boven van een daling van enkele fte's afhankelijk van de bouwpartner, op de werkzaamheden voor gevolglasse 1 (eenvoudige bouwwerken, woningbouw, industriebouw met maximaal twee woonlagen).

- We verwachten ook een capaciteitstoename, omdat taken terugkomen. De omvang daarvan is echter minder dan de afname. In de werkprogramma's 2023 wordt dit gezamenlijk met de mogelijke afname, verder geconcretiseerd.

Bodemtaken

Met het van kracht worden van de Omgevingswet verschuift ook het bevoegd gezag bij gevallen van ernstige bodemverontreiniging van de provincie Gelderland naar gemeenten. Dit heeft impact op het Wbb-bodemtoezicht (Wet bodembescherming) en de beoordeling van saneringsevaluaties die wij voor de provincie uitvoeren. De gemeenten in ons werkgebied krijgen in het kader van de Omgevingswet taken over van de provincie.

- ODRA zal in dit taakveld blijven opereren, maar dan met de gemeenten als opdrachtgever. Niet alles verandert, want de provincie blijft bevoegd gezag voor de gevallen van grondwaterverontreiniging en afhandeling van de spoedlocaties.

- De financieringsstroom gaat wel veranderen, het budget dat nu nog bij de Provincie ligt zal worden neergelegd bij de gemeenten. Hoe deze overheveling er precies uitziet is op dit moment nog niet duidelijk. De omvang betreft circa € 0,6 miljoen aan taken die ODRA nu uitvoert.

Provinciale programma's

Al twee jaar (per 1 januari 2020) is ODRA verantwoordelijk voor de uitvoering van het programmaplan 'Handhaving complexe bedrijven' met de provincie als bevoegd gezag. Begin 2021 is ook het programma 'Aandachtsbedrijven' onder de hoede van ODRA gekomen. Daarnaast wordt er een plan opgesteld om ook voor de gemeentelijke complexe bedrijven een gecoördineerde aanpak in het Gelders Stelsel op te zetten.
De programma's hebben tot substantiële verandering in de exploitatie bij ODRA geleid, voornamelijk vanwege intensivering (op de kwaliteit). Financieel technisch ook; de activiteiten en kosten, die voorheen bij andere omgevingsdiensten waren begroot, lopen nu via de begroting van ODRA.

- Om continuïteit en kwaliteit beter te kunnen sturen, verwachten we dat er meer eigen medewerkers zullen worden ingezet, waarbij een aandachtspunt op de robuustheid is van de andere omgevingsdiensten. Bij ODRA zal de verhouding 'intern – extern' worden beïnvloed met andere marges en andere overhead tot gevolg.

ONTWIKKELINGEN IN DE BEDRIJFSVOERING

ODRA maakt majeure interne ontwikkelingen door. Afgelopen jaren is onder meer een transitie geweest naar outputfinanciering, de administratie is met een nieuw systeem (SAP en SAC als BI-instrument) in eigen beheer gekomen, het zaaksysteem (VTH) is vervangen (Open Wave), de datakwaliteit wordt op orde gebracht (incl. archief) en we zijn gestart met een doorontwikkeling van het team bedrijfsvoering.

Nieuwe huisvesting

Na twee jaar pandemie zijn ook de structurele effecten op de bedrijfsvoering zichtbaar geworden, met name op de huisvesting en arbeidsvoorwaarden in relatie tot thuiswerken. Eind 2021 is de businesscase voor nieuwe huisvesting aan het bestuur aangeboden. In deze businesscase zijn alle effecten over anders werken (gericht op 'ontmoeten' en plaats onafhankelijk werken), duurzaamheid, en ruimtelijke - en gebouw-technische eisen mee genomen.

- We gaan verhuizen naar de Airborne Tower in Arnhem. De verhuisdatum is medio 2022, vanaf dat moment gaan we over naar een volledige zelfstandige bedrijfsvoering, waarbij invulling wordt gegeven aan een duurzame kantooromgeving.

- Het betekent ook loskoppeling van onze gastheren; gemeente Arnhem en De Connectie. Er zijn naast de inhoudelijke effecten (hiermee realiseren we een groot deel van de door de partners gevraagde besparingen) ook financieel technische veranderingen op gebied van investeringen en afschrijvingen, en mogelijk financieringsafspraken in de vorm van leningen.

ICT transitie

De verhuizing gaat gepaard met een volledige ICT-transitie. Het beleid om tijd- en plaatsonafhankelijk te werken is medio 2022 een feit. Alle ICT zal via 'the cloud' worden vormgegeven en beheerd, alle medewerkers zijn dan geëquipeerd met mobiele apparatuur. De ICT transitie bracht en brengt ook met zich mee dat de focus op onze proces- en datakwaliteit moet worden versterkt. Adequate en snelle informatievoorziening aan onze (keten) partners wordt steeds belangrijker, zowel met betrekking tot de reguliere P&C-cyclus, maar ook voor beter toezicht en kwalitatieve beoordelingen.

- Voor de partners is een 'businesscase archief' opgesteld, waarin het belang hiervan wordt weergegeven. Voorstellen hiervoor zullen medio 2022 aan de partners voor besluitvorming worden aangeboden. Effecten op de (meerjaren) begroting worden na accordering van deze businesscase afzonderlijk inzichtelijk gemaakt.

Personeelsbeleid

Daarnaast zullen de externe-, maatschappelijke ontwikkelingen vertaald gaan worden in de bedrijfsvoering. De veranderingen eisen een adequaat personeelsbeleid, zowel kwantitatief, maar zeker ook kwalitatief.
We worden geconfronteerd met een krappe arbeidsmarkt, relatief veel verloop en pensionering van medewerkers en oplopende tarieven (loonkosten) voor externe inhuur. Het beleid is erop gericht om meer specialisten zelf op te leiden, conform de eisen van de kwaliteitscriteria (versie 2.2). Zelf opleiden versus inhuur is een dilemma tussen kosten, productiviteit, flexibiliteit en kwaliteit. Met de zes Gelderse Omgevingsdiensten wordt campagne-matig online gewerkt aan meer naamsbekendheid voor het werk van omgevingsdiensten. In beeld en geluid zetten we 'eigen mensen' in, bezoeken we hogescholen en geven inleidingen op relevante podia.

- We hebben een strategisch personeelsplan in de maak. Het plan wordt de 'gids' voor meerjarig personeelsbeleid.

Organisatieontwikkeling

Onze ambitie om de doelen en het bereiken van maatschappelijke effecten voorop te stellen, vergt ook aanpassingen in de bedrijfsvoering. In 2022 worden pilots gestart onder de noemer 'rijker verantwoorden'. Een werkwijze waarbij niet de output (aantal producten of diensten), maar de daarmee te bereiken effecten (outcome) voorop staat. De pilots willen we bekostigen uit het innovatiebudget.

'Rijker verantwoorden' speelt ook een belangrijke rol in de wijze waarop we het accountmanagement hebben ingericht. In de ambtelijke gesprekken willen we nadrukkelijker het gesprek aangaan over de inhoudelijke ambities van onze partners en breder de vraag stellen hoe het milieudomein er over drie/vier jaar uitziet.

- Dat doen we samen met onze partners; in 2022 voeren we een stakeholder-onderzoek uit, we maken een visie, organiseren ronde tafel, gesprekken om te inspireren. De gemeenteraadsleden zijn belangrijk om hen mee te nemen in deze ontwikkelingen. We staan voor de uitdaging om visie en vakmanschap te vertalen in budgetten. We zien het als gezamenlijk groeiproces.

Overzicht 1: Tarief opbouw ODRA in relatie tot onze benchmark

Tarief opbouw	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Benchmark 2023
Personeelskosten direct	€ 63	€ 67	€ 67	€ 57
Personeelskosten indirect	€ 17	€ 14	€ 15	€ 16
Materieel				
• huisvesting & facilitair	€ 4	€ 4	€ 4	€ 8
• ict	€ 4	€ 4	€ 4	€ 4
• overige kosten	€ 3	€ 3	€ 2	€ 4
Overhead	€ 11	€ 11	€ 10	€ 17
Beleidsruimte*	€ 1			€ 2
Totaal	€ 92	€ 92	€ 92	€ 92
Aantal productieve uren	1.423	1.400	1.409	1.409

** In 2021 betrof dit het batig saldo.*

Tariefstelling en tariefdifferentiatie

In ons huidige systeem van outputfinanciering wordt gewerkt met een uniform basistarief per uur. Dit tarief is, ondanks inflatie en loonstijgingen in de CAO, al twee jaar (in 2021/22) stabiel op € 92,- per uur. Ook in 2023 zal het tarief wederom € 92,- per uur zijn.
De besparingen die we realiseren maken dit mogelijk.

Met betrekking tot het aantal productieve uren: in 2021 zijn we uitgekomen boven de norm, deels door minder verlof opname, deels door de werkgevers gunstige data van de feestdagen.
De verwachting is dat we in de begroting 2023 dicht in de buurt komen van de benchmark 'overheidstarieven' die wij al enige jaren als referentie gebruiken.

ODRA hanteert een uniform tarief. Dit tarief geldt ongeacht het type dienst of product. We constateren dat dit tarief niet altijd marktconform is voor standaard- en eenvoudiger services en knelt waar het specialistische functies betreft.

- Tariefdifferentiatie is een middel om dit probleem te tackelen. Afhankelijk van de besluiten die op basis van de aanbevelingen van de Commissie van Aartsen worden genomen over de bekostiging van omgevingsdiensten, stellen we voor de mogelijkheden voor tariefdifferentiatie te onderzoeken. Een tijdstip daarvoor is nog niet bepaald en is mede afhankelijk van de wens van de partners.

> **"ODRA HANTEERT EEN UNIFORM TARIEF. DIT TARIEF GELDT ONGEACHT HET TYPE DIENST OF PRODUCT"**

B CONSEQUENTIES VOOR DE PROGRAMMA-BEGROTING

PDC 2022/23

Binnen het Gelders Stelsel is de afspraak gemaakt dat onze werkzaamheden worden gecategoriseerd in programma's en taakvelden. We werken binnen ODRA met drie taakvelden (milieu, bouw en algemeen) en vijf programma's (vergunningverlening, toezicht en handhaving, advies, stelseltaken, projecten/algemeen).

De Omgevingswet zal gaan conflicteren met deze historisch vastgestelde indeling in Gelderland. Die indeling wordt minder valide, omdat activiteiten in het kader van de Omgevingswet een integraal karakter krijgen en niet opgesplitst zoals nu het geval is. In de Producten en Dienstencatalogus (PDC) 2022-2023, die de basis is voor onze dienstverlening, is de 'Gelderse indeling' vooralsnog gehandhaafd, maar we zien het aandeel 'projecten en algemeen' groeien. Er is in de toekomst een structuurwijziging nodig om dit in lijn met elkaar te brengen. Dit voorzien we voor een toekomstige begroting; 2024 of 2025 als er ervaringscijfers beschikbaar zijn.

In november 2021 heeft het bestuur de nieuwe PDC 2022/23 vastgesteld. Hierin zijn alle bekende veranderingen vanuit de Omgevingswet en de in hoofdstuk 1 vermelde ontwikkelingen verwerkt. Er is een aantal nieuwe producten en diensten toegevoegd en de naamgeving is zo veel mogelijk in lijn gebracht met de nieuwe wet. In de PDC 2022/23 is tevens een vereenvoudiging doorgevoerd. Een aantal producten is samengevoegd en vanuit het in 2021 uitgevoerde kengetal-onderzoek zijn aanpassingen gedaan op de definitie van de producten/diensten. Het is gebleken dat een aantal producten met voorheen een vast tarief beter als dienst gepositioneerd kunnen worden. Hiermee bereiken we dat de administratieve inrichting eenvoudiger en efficiënter wordt, de kwaliteit van de data omhoog gaat en, zeer belangrijk, de risico's op een verkeerde tariefstelling en te hoge kosten voor partners, kleiner worden.

De aanpassingen in de PDC 2022/23 leiden tot veranderingen in de aantallen en verhoudingen tussen de producten, diensten en gezamenlijke diensten / overig (= doorbelaste materiele kosten). In 2021, was de verhouding in omzet respectievelijk 50 – 39 – 11%.

Voor 2023 gaan we naar een verhouding 36 – 54 – 11%. Dat verklaart de grote verschuiving in aantallen diensten versus producten in de begroting 2023 (zie kerntabel). Daarbij geldt ook dat de provinciale programma's (complexe handhaving en aandachtsbedrijven) geheel als dienst worden afgerekend (22% van het geheel).

Deze kernbegroting 2023 is gebaseerd op de door de partners opgegeven omvang per programma en taakveld. Bij de meeste partners is het een extrapolatie vanuit het werkpakket 2022. In het najaar 2022 worden, binnen dit gestelde kader, de werkpakketten '23 op productniveau opgesteld.

Er is voor 2023 een sluitende begroting opgesteld, met een gelijkblijvend tarief van € 92,- per uur. In het dienstenpakket voorzien we wel een ophoging van de gezamenlijke diensten. Dit heeft vooral betrekking op investeringen in de datakwaliteit (voorheen gegevensbeheer). Verderop worden deze veranderingen in de kosten nader toegelicht.

> **"ER IS IN DE TOEKOMST EEN STRUCTUURWIJZIGING NODIG OM DIT IN LIJN MET ELKAAR TE BRENGEN"**

Overzicht 2: 'kerntabel' Aantallen producten en diensten / omzet en kosten

Begroting 2023 op hoofdlijnen x € 1.000	Aantallen*	Realisatie 2021		Aantallen*	Begroting 2022		Aantallen	Begroting 2023	
Baten									
Producten (obv aantallen)	11.921	9.681	50%	12.589	9.962	48%	10.314	7.352	36%
Diensten (obv uren)	41.102	3.787	19%	42.275	3.889	19%	70.611	6.496	32%
Diensten Prov. Prog. (uren)	41.571	3.884	20%	49.500	4.554	22%	48.862	4.495	22%
Gez. diensten		1.599	8%		1.529	7%		1.708	8%
Overige diensten		523	3%		650	3%		527	3%
Vrijval balansposten		16			pm			pm	
Totaal baten		19.490			20.584			20.577	
Lasten	aantal fte			aantal fte			aantal fte		
Lasten programma's	146,1	13.751		152,8	15.400	75%	152,5	15.264	74%
Lasten overhead	39,2	5.674	29%	32,3	5.184	25%	36,5	5.314	26%
Totaal lasten	**185,3**	**19.425**		**185,1**	**20.584**		**189,0**	**20.577**	
Saldo		**64**			**0**			**0**	

** De aantallen zijn door de wijziging in de PDC 2023 niet volledig vergelijkbaar met de begroting 2023.*

Overzichten 3: Grafieken; omzet per programma en taakveld

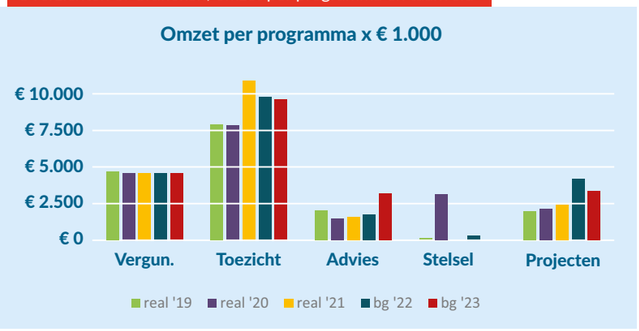

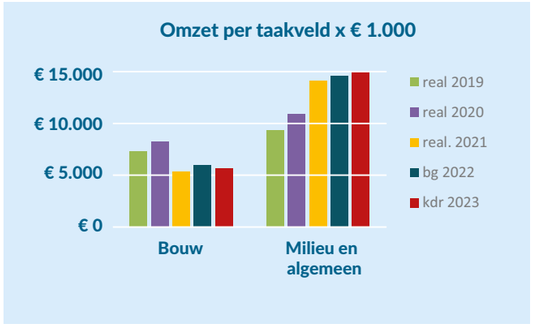

Zoals hierboven aangegeven hebben we naast de indeling van de PDC in productgroepen te maken met vijf programma's en drie taakvelden. In de grafieken is de omzetontwikkeling hiervan weergegeven. We zien daarin de volgende trends:

- De toename van de omzet van afgelopen jaren heeft vooral betrekking op toezicht en handhaving – milieu. Het merendeel van de diensten voor de provinciale programma's zijn hieronder gebracht.
- Het aandeel bouw heeft een wat grillig verloop. Het is grotendeels economisch gestuurd. In lijn met de voorspelde economische ontwikkelingen zal het aantal aanvragen voor bouwvergunningen wel toenemen, maar daarentegen zal de Wkb het werk veranderen. Het aandeel projecten zal komende jaren gaan stijgen, met name energie en circulaire economie. De gezamenlijke dienst 'gegevens-beheer' wordt 'databeheer en kwaliteit' en zal in omvang toenemen.

VERGUNNINGVERLENING; (REGULIERE) VERANDERINGEN

De omvang van het programma vergunningverlening is de afgelopen jaren vrij stabiel op een omvang van circa € 4,5 miljoen. Dit is 22% van de totale omzet van ODRA.

In aantallen producten en diensten is het aandeel bouw sinds 2019 gegroeid (tov de jaren daarvoor). Dit is in lijn met de economische ontwikkelingen. Met betrekking tot het kader 2023 verwachten we een verdere verhoging van enkele procenten door de toenemende bedrijvigheid en nieuwe woningbouw, maar deze is nog niet in de (concept) werkpakketten 2022 en 2023 verwerkt.

Toelichting op de doelen:

Door de aanpassingen in de PDC 2023 zijn de aantallen producen en diensten niet volledig vergelijkbaar met 2021 en begroting 2022. Vandaar dat het percentage 'tov '22' een hoge waarde heeft.

> IN AANTALLEN PRODUCTEN EN DIENSTEN IS HET AANDEEL BOUW SINDS 2019 GEGROEID

Overzichten 4: Trends en kwantitatieve doelen programma vergunningen

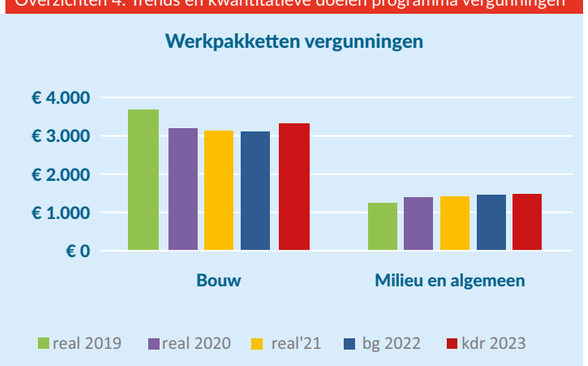

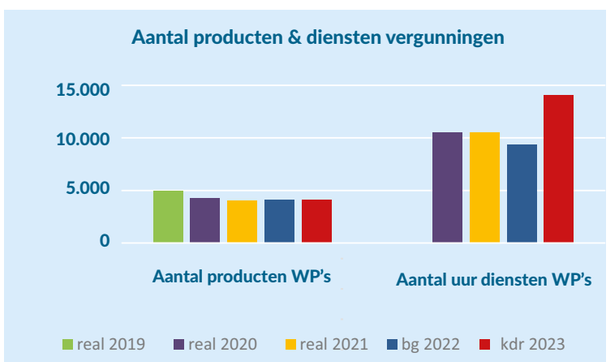

** In 2019 nog geen output financiering > derhalve niet vergelijkbaar.*

Beoogd resultaat programma vergunningen

Beoogd resultaat programma vergunningen	tov 2022	Aantal	Begroting 2023	tov 2021	Aantal	Begroting 2022	Aantal	Realisatie 2021
Productie Tussen de 95%-105% van de werkprogramma's + aanvullende opdrachten is gerealiseerd	-1% 50%	4.024 14.006	producten diensten (in uren)	1% -11%	4.083 9.337	producten diensten (in uren)	4.036 10.527	producten diensten (in uren)
Tijdigheid Verlenen vergunningen (Wabo) binnen de wetteijke termijn		90%			90%			89%
Kwaliteit Medewerkers voldoen aan kwaliteitscriteria		90%			90%			% was niet te bepalen
Klanttevredenheid Klanten zijn (zeer) tevreden over de dienstverlening		80%			80%			74%
Financiële realisatie • kosten (x €1.000) • baten (x €1.000)		**Saldo € 162** -1% € 4.402 0% € 4.564			**Saldo € 132** 1% € 4.435 0% € 4.567			**Saldo € 143** € 4.402 € 4.545

** Door de wijziging in de PDC 2023 is het aantal producten en diensten niet goed vergelijkbaar.*

Het aandeel van het aantal producten/diensten (in uren) is als volgt:.

- Omgevingsvergunningen (eenvoudig tot complex); 47%. (in 2022 -> 46%)
- Meldingen besluit bouw en leefomgeving; 34%. (in 2022 -> 31%)
- Meldingen milieu belastende activiteiten (mba's); 11%. (in 2022 -> 11%)
- Overig (wo vuurwerk); 8%

De belangrijkste diensten zijn: (waarden 2022 niet geheel representatief door andere PDC)

- Begeleidingen vergunningen; 30%. (in 2022 -> 46%)
- Omgevingsvergunningen; 36%. (in 2022 -> 25%)
- Juridische diensten; 18%. (in 2022 -> 17%)
- Beoordelingen bbl; 16%.

De normen voor kwaliteit zijn vooralsnog gelijk aan eerdere jaren. 80% voor klanttevredenheid en 90% afhandeling van de vergunningen binnen de gestelde termijn.

Het financiële beslag van dit programma is nagenoeg gelijk als in 2021 en begroting 2022.

TOEZICHT EN HANDHAVING

De omvang van het programma toezicht en handhaving is de afgelopen jaren stabiel op een omvang van circa € 9,5 miljoen. Dit is 46% van de totale omzet van ODRA.

Wat betreft het aantal producten en diensten is er een trendbreuk. In de onlangs vastgestelde PDC voor 2022-2023 is een aantal producten omgevormd naar dienst. Derhalve een afname van het aantal producten en een toename van diensten. Ook in de realisatie 2022 is dat te verwachten.

Toelichting op de doelen:

Door de aanpassingen in de PDC 2023 zijn de aantallen producten en diensten niet goed vergelijkbaar met 2021 en begroting 2022. Hieronder is het aandeel van de nieuwe producten aangegeven.

- *Klachtafhandeling rapport; 30% van het totaal (in 2022 -> 24%)*
- *Controle rapporten preventief milieu toezicht; 26% van het totaal (in 2022 -> 17%)*

Overzichten 5: Trends en kwantitatieve doelen programma toezicht en handhaving

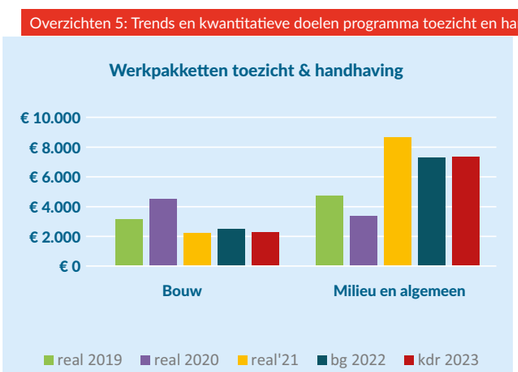

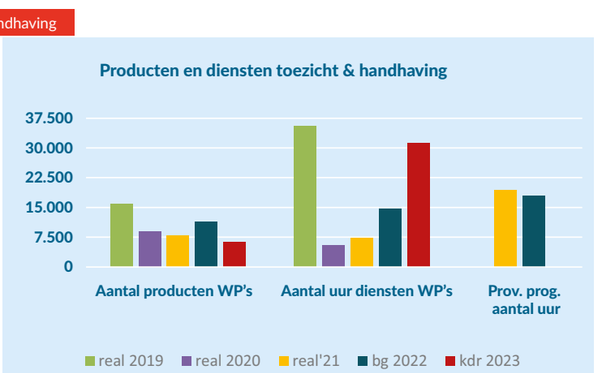

** In 2019 nog geen output financiering > derhalve niet vergelijkbaar.*

• Controle rapporten Briks; 26% van het totaal (in 2022 -> 12%)
• Her -en andere controles; 14%

In het programma complexe handhaving worden ruim 1.700 producten geleverd.
De belangrijkste diensten zijn:
• Handhavingsbesluiten; 28% (in 2022 producten)
• Bodemonderzoek; 29% (in 2022 producten)
• Controle bestaande bouw & projecten; 25% (in 2022 -> 28%)
• Juridische expertises; 16% (in 2022 -> 30%)
De normen voor kwaliteit zijn vooralsnog gelijk aan eerdere jaren. Hier ligt gezien de realisatie in 2021 een uitdaging.
Het financiële beslag van dit programma neemt af ten opzichte van afgelopen en huidig jaar.

ADVIES

De omvang van het programma advies is de afgelopen jaren toegenomen op een omvang naar circa € 1,8 miljoen. Dit is 9% van de totale omzet van ODRA. Voor 2023 verwachten we een toename vanwege herplaatsing diensten in de PDC.

Toelichting op de doelen:
Binnen het programma advies is één KPI gedefinieerd, zijnde: alle medewerkers voldoen aan de kwaliteitseisen en zijn geaccrediteerd voor de 'meetdienst'.

Binnen het programma advies worden geen producten geleverd.
De belangrijkste diensten zijn:
• Meetadvies rapporten; 31% van de uren (in 2022 -> 43%)
• Advies rapport leefomgeving; 47% (in 2022 -> 41%)
• Beoordeling saneringen; 19%

Beoogd resultaat Toezicht en handhaving

Beoogd resultaat Toezicht en handhaving	tov 2022	Aantal	Begroting 2023	tov 2021	Aantal	Begroting 2022	Aantal	Realisatie 2021
Productie 95%-105% van de werkprogramma's + aanvullende opdrachten gerealiseerd 100% realisatie programma plan		6.290 31.239 19.434	producten * diensten (in uren) uren PCH/PAB.	0% 41% 47%	7.861 10.220 28.442	producten diensten (in uren) uren PCH/PAB.	7.885 7.225 19.389	producten diensten (in uren) uren PCH/PAB.
Tijdigheid % van de klachtmeldingen, die in behandeling genomen zijn		80%			80%		Gemeten percentage is laag. Zie toelichting	
Kwaliteit Mdw. voldoen aan VTH • % volledige naleving • % opgeheven overtredingen		90% 60% 85%			90% 60% 85%		Niet gemeten	
Klanttevredenheid % (zeer) tevreden over de dienstverlening • controles • klachtenafhandeling		80%	gemiddeld		80%	gemiddeld	90%	
Financiële realisatie • kosten (x €1.000) • baten (x €1.000)	-3% -4%	**Saldo - € 323** € 9.699 € 9.376		2% -10%	**Saldo - € 266** € 10.023 € 9.757		**Saldo € 1.083** € 9.805 € 10.888	

** Door de wijziging in de PDC 2023 is het aantal producten en diensten niet goed vergelijkbaar.*

Overzichten 6: Trends en kwantitatieve doelen programma advies

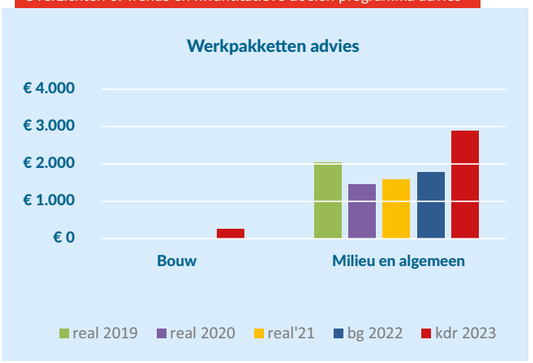

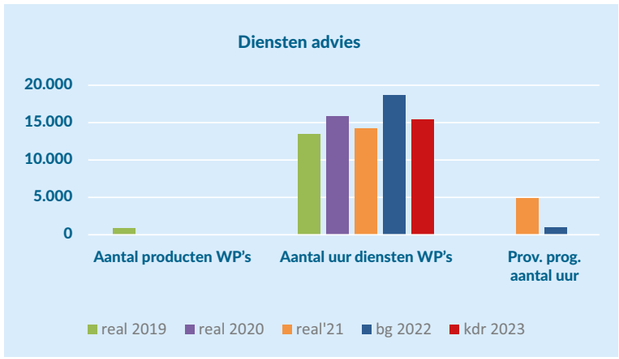

** Binnen het programma Advies worden alleen diensten verleend.*

Beoogd resultaat programma advies

Beoogd resultaat Toezicht en handhaving	tov 2022	Aantal	Begroting 2023	tov 2021	Aantal	Begroting 2022	Aantal	Realisatie 2021
Productie 90% uren is geleverd		15.455 7.620	* diensten (in uren) uren PCH/PAB.	-10% 22%	12.803 5.750	* diensten (in uren) uren PCH/PAB.	14.253 4.702	* diensten (in uren) uren PCH/PAB.
Kwaliteit • Medewerkers zijn geaccrediteerd & voldoen aan kwaliteitscriteria	100%			100%			100%	
Financiële realisatie • kosten (x €1.000) • baten (x €1.000)	59% 79%	**Saldo € 300** € 2.856 € 3.156		-1% 10%	**Saldo - € 30** € 1.794 € 1.764		**Saldo - € 214** € 1.813 € 1.599	

PROGRAMMA GELDERS STELSEL

Onder de stelseltaken is de coördinatie van de provinciale programma's PCH (toezicht en handhaving complexe bedrijven) en PAB (aandachts-bedrijven) ondergebracht qua dienstverlening. De reguliere (controle) activiteiten worden binnen de programma's toezicht en advies opgenomen. Ook de kosten van de coördinatie worden daaraan toegerekend.

In de stelseltaken zijn kosten opgenomen die de Gelderse omgevings-diensten (en ODNL) bij ons in rekening brengen voor de taken die zij voor het hele stelsel uitvoeren.
Het voorstel is om voor de begroting 2023 de kosten op gelijk niveau te houden, namelijk afgerond € 0,4 miljoen. Ondanks dat de omgevingsdiensten jaarlijks de kosten indexeren, stuurt ODRA er inhoudelijk op aan om de kosten te reduceren. Dit zal met name op het gebied van I-GO/ data gedreven werken zijn.

Samenwerking bij Complexe Inrichtingen (Programma Samen Sterk)

De provincie Gelderland heeft in 2019 gevraagd om toezicht en handhaving op de provinciale complexe inrichtingen programmatisch te organiseren en heeft die taak vervolgens bij ODRA neergelegd. In 2020 is op initiatief van de provincie samen met ODRA en ODRN, het totale provinciale takenpakket (VTH) onder de loep genomen en ondergebracht in het programma Samen Sterk. Onder deze vlag werken provincie, ODRN en ODRA samen aan verbetering van de VTH-taken. De taken zijn verdeeld: ODRN heeft vergunningen, ODRA toezicht en handhaving, Provincie Gelderland de WNB (wet natuur beheer).

Gemeentelijke complexe bedrijven

In 2021 is de opdracht gegeven om te onderzoeken op welke wijze vergunningen en toezicht op de gemeentelijk complexe bedrijven in het Gelders Stelsel meer uniform kan worden opgepakt.
Op moment van schrijven is nog niet bekend welk beleid hierop zal worden geformuleerd. Voor de begroting 2023 kan dit dus nog niet worden meegenomen.

Beoogd resultaat Stelseltaken

Beoogd resultaat Stelseltaken	tov 2022	Aantal	Begroting 2023	tov 2021	Aantal	Begroting 2022	Aantal	Realisatie 2021
Productie Programma PCH (coördinatie) Overige stelseltaken		3.840 0	uren* uren	-21%	3.695 202	uren* uren	4.702 363	uren
Kwaliteit Afgesproken in projectplan met provincie		100% realisatie projectplan PCH en PAB			100% realisatie projectplan PCH en PAB		83% van het werkprogramma gehaald	
Financiële realisatie • kosten (x €1.000) • baten (x €1.000)	10% -100%	**Saldo - € 400** € 400 € 0		-24% 864%	**Saldo - € 41** € 363 € 322		**Saldo - € 455** € 479 € 33	

Overzichten 8: Trends en doelen programma projecten en algemeen

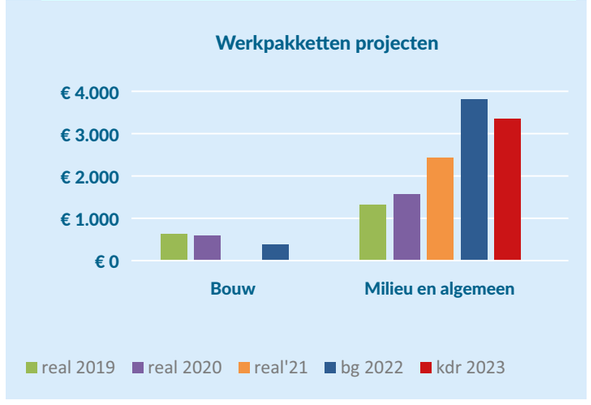

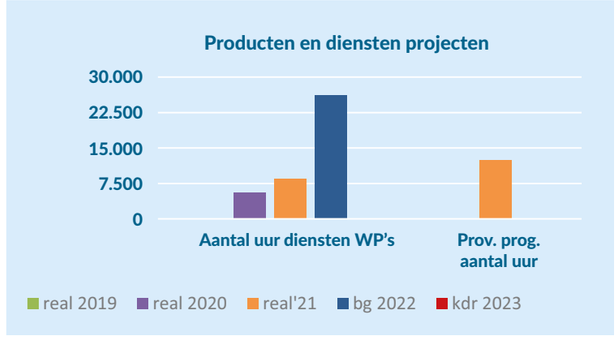

PROGRAMMA PROJECTEN EN ALGEMENE DIENSTEN

Het programma projecten bevat naast de projecten ook alle diensten die niet zijn onder te brengen onder de drie kernprogramma's; vergunningen, toezicht en advies. Gaat vooral om diensten als projectleiding, ondersteuning, detacheringen en overige diensten. In deze paragraaf worden ook de gezamenlijke projecten beschreven en de gezamenlijke diensten, ondanks dat deze qua kosten zijn ondergebracht in de betreffende programma's.

Toelichting op de doelen:
Binnen het programma projecten en algemeen is één KPI gedefinieerd, zijnde: de juridische kwaliteit. Dit geldt voor de juridische activiteiten in alle programma's. Bij meting is het onderscheid niet te maken, vandaar hier ondergebracht.

De belangrijkste diensten in dit programma zijn:
- *Programma en projectmanagement; 52%*
- *Ondersteuning en participatie; 34%*
- *Specifieke diensten; 14%*

Projecten en programma's

Met onze partners is afgesproken dat de 'Planning en Control-cyclus' voor projecten een bijzondere positie krijgt in de uitgangspuntennotitie. Hiermee bereiken we dat onze projecten transparanter worden (qua doelen en budget) en de partners in staat zijn om hierop te sturen (en te begroten).

Voor 2023 (en verder) zijn de volgende projecten opgenomen in de begroting.

- **Programma Duurzaam Ondernemen** (voorheen energie) zal komende jaren een belangrijk aandachtsgebied zijn voor ODRA. Het programma is gericht op het leveren van een bijdrage aan maatschappelijke doelstellingen rondom duurzaamheid, energietransitie en circulariteit. Het programma bouwt voort op het programma energie met daaronder diverse projecten, die al in 2021 zijn gestart. Het betreft voor 2023 in ieder geval:
- Project Energie
- Project Label C (kantoorgebouwen)
- Project EPBD3 (energy performance buildings directive)
- Project Circulaire Economie

Naast deze projecten werkt ODRA samen met andere omgevingsdiensten en met OD NL. Mogelijk wordt OD NL co-financier; vanwege de onzekerheid hierover is dit in dit kader voor de begroting nog niet meegenomen.

In 2023 heeft het programma een grotere omvang voor dan vorig en huidig jaar (zie bijlage).

- **Programma Omgevingswet** is in 2023 gericht op de implementatie van de Omgevingswet. Nog lang niet alle veranderingen zijn uitgedacht en in de praktijk (pilots) getoetst. We zullen zeker nog issues tegen het lijf lopen. Er zal ook gewerkt moeten worden aan de omgevingsplannen (tot 2032) die met name gericht zijn op praktische issues die voortkomen uit de implementatie van de wet en de bijdragen aan de verschillende Omgevingsplannen.

- **Project WKB** is gericht op de implementatie van de Wet Kwaliteitsborging (Wkb) voor de bouw. Het proces loopt parallel aan de invoering van de Omgevingswet. Uitgaande van inwerkingtreding van de eerste fase medio 2022 (gekoppeld aan de Omgevingswet), is het project in 2023 alleen gericht op praktische issues die volgen uit de implementatie van de wet. Naar verwachting zal in 2025 de eerste fase geëvalueerd worden en de tweede fase inwerkingtreden.

- **Project A15** is gericht op in samenhang uitvoeren van de VTH-taken bij de aanleg van de A15. Belangrijke afhankelijkheid is de datum van het definitieve tracé-besluit van RWS. Afgelopen jaren is gebleken dat dit moeilijk was te voorspellen, waardoor ook de geraamde middelen in de begroting telkenmale te hoog waren. Deze onzekerheid is er ook voor 2022 en 2023.

- **Project Rijker Verantwoorde**n is gericht op het inzichtelijk en transparant maken van onze bijdrage aan de maatschappelijke uitdagingen. We ontwikkelen indicatoren voor een rijkere verantwoording. In 2022 is gestart met 'circulaire economie' (aansluitend op de Groene Metropoolregio). In 2023 wordt een vervolg voorzien met andere onderwerpen. Dit wordt bekostigd uit het innovatiebudget. Voor 2023 zijn er nog geen concrete plannen gemaakt. De pilots zijn daarvoor de input.

- **Programma Theseus** beoogt voor de deelnemende partners een eerste stap te zijn in de aanpak van ondermijning op bedrijventerreinen door actief monitoren en data verzamelen. In 2023 loopt het project door. De omvang is sterk afhankelijk van de mogelijkheden voor financiering. Beoogde financiers zijn provincie Gelderland, Rijksoverheid en mogelijk andere partijen.

In de bijlage is een overzicht opgenomen van de kosten van de projecten. Daarbij is de totale omvang zichtbaar, inclusief de gezamenlijke versus individuele gefinancierde onderdelen.

Gezamenlijke diensten

De gezamenlijke diensten worden vanaf 2022 ondergebracht in de betreffende programma's. Voorheen onder het programma 'projecten en algemeen'.

Ten opzichte van voorgaande jaren is er een aantal wijzigingen:

Keten – en data gedreven toezicht

De stijging wordt veroorzaakt doordat er drie services zijn samengevoegd. Naast ketentoezicht ook de LMA en DAT. Deze waren voorheen deels als individuele dienst in de werkpakketten aanwezig, deels als gezamenlijke dienst.

Beheer zones, kaarten en data

Binnen deze beheersactiviteiten (vh gegevensbeheer) zijn ook een aantal voorheen afzonderlijke diensten samengevoegd. Zo ook RvmK. Verder maken we de beweging om beheer activiteiten, ten behoeve van data voor het primaire proces, hier onder te brengen. Dit is zuiverder met betrekking tot de bepaling van de overhead. Het betreft de intake en registratie van zaken en waarborgen van de kwaliteit van de gegevens in onze systemen.

Daarnaast onderzoeken we een uitbreiding met betrekking tot basisgegevens voor het primaire proces (startdossiers / archief). Er komt een voorstel (businesscase), waarin de overdracht (die ook via de DVO's moet plaatsvinden) in kaart zijn gebracht. Eventuele meerkosten zijn nog niet meegenomen in de begroting.

Beoogd resultaat projecten en algemeen

Beoogd resultaat projecten en algemeen	tov 2022	Aantal	Begroting 2023	tov 2021	Aantal	Begroting 2022	Aantal	Realisatie 2021
Productie 90% van het aantal begrote producten én 90% uren is behaald		0	producten		0	producten	0	producten
		9.911	* diensten (in uren)	5%	8.996	* diensten (in uren)	8.534	* diensten (in uren)
		17.968	uren PCH/PAB.		18.140	uren PCH/PAB.	12.545	uren PCH/PAB.
Juridische kwaliteit % bezwaren en beroepen die ongegrond zijn verklaard, danwel zijn ingetrokken		90%			90%		87%	
Financiële realisatie		**Saldo € 261**			**Saldo € 205**		**Saldo - € 502**	
• kosten (x €1.000)	-19%	€ 3.220		36%	€ 3.969		€ 2.927	
• baten (x €1.000)	-17%	€ 3.481		72%	€ 4.174		€ 2.425	

Overzicht 9: Gezamenlijke diensten

Gezamenlijke diensten x € 1.000		Real. 2021	Begroot 2022	Begroot 2023 partners PCH/OD's	Begroot 2023	Toelicting klanten	
Piket	toezicht milieu	56,0	107,0	106,9		Alle partners	
Strafrecht	toezicht milieu	178,7	147,2	147,2	55,2	Partners en PCH	
Ketentoezicht	toezicht milieu	91,1	152,3	170,9	73,1	Partners, PCH en OD's	
Klantadvies milieu	vergun. milieu	6,8	65,4	65,3		Alle partners	
Klantadvies bouw	toezicht milieu	396,9	368	368,0		CF sleutel bouw partners	
Beh. zones, kaarten, data	vergun. bouw & milieu	133,7	81,2	167,3	7,5	Alle partners	
RvmK	toezicht milieu	64,1	93,3			In 2023 bij kaarten, data	
DAT/LMA/Keten voor OD's	toezicht milieu	39,1	143,9	0,0	110,4	OD's en partners	
GUOV		22,4	23,0	22,9		Alle partners	
ORM	nvt	0	36,9			nvt	
Innovatie	toezicht milieu		100,0	100,0		Alle partners	
Totaal		**988,7**	**1.318,2**	**1.148,6**	**246,2**	**Totaal**	**1.394,8**
Gezamenlijk deel project zie bijlage		562,6	335,8	312,9			312,9

Innovatie

In de begroting 2022 is voor het eerst een budget voor innovatie opgenomen. Naast de werkzaamheden zoals begroot in de in de reguliere werkprogramma's en (gezamenlijke of individuele) programma's en projecten, speelt ODRA waar mogelijk in op nieuwe (onvoorziene) ontwikkelingen. Denk hierbij aan ontwikkelingen rondom nieuwe wet- en regelgeving, beleid, vak-inhoud of werkwijze.

ODRA heeft hiervoor een vooraf vastgesteld innovatiebudget begroot ad € 100.000. ODRA informeert partners over besteding van dit budget, en geeft (gedurende het begrotingsjaar) verantwoording over de werkzaamheden en resultaten. Veelal zullen dit verkenningen zijn, die (al dan niet) leiden tot een nieuw programma of project.

Vanaf 2022 wordt het budget onder meer besteed aan verkenningen op het gebied van duurzaamheid (energietransitie en circulaire economie) en 'Rijker (outcome gericht)- plannen en verantwoorden'. Dit zal in 2023 worden gecontinueerd, afhankelijk van de resultaten in 2022.

> VANAF 2022 WORDT HET BUDGET ONDER MEER BESTEED AAN VERKENNINGEN OP HET GEBIED VAN DUURZAAMHEID

RISICO'S

In de risico benadering van ODRA wordt een vijftal categorieën onderscheiden. Hieronder worden ze voor 2023 geduid:

• Exploitatierisico's

Het meest reële risico is dat de werkpakketten niet worden gehaald. Partners boeten dan mogelijk in op de inhoudelijke taken (of lopen meer risico), bij ODRA geeft dit een lagere omzet. De vaste kosten lopen veelal door.

Dit effect hebben we gezien tijdens covid-19 en stikstofcrisis; een deel van het vraag-gestuurde werk in de werkpakketten (bv. vergunning-aanvragen, projecten die vertragen) kan niet worden gerealiseerd. In 2021 hebben we gezien dat het om bedragen oplopend tot een € 1,0 miljoen kan gaan. Dit risico mitigeren we door een dynamische capaciteitsplanning op te stellen (werkend vanaf 1e kwartaal 2022), waarmee we de werving en inhuur van medewerkers kunnen sturen.

• Risico's op de taakuitvoering

Deze paragraaf betreft de aansprakelijkheid voor fouten en nalatigheid in de uitvoering. Omdat burgers en ondernemers 'mondiger' worden en ook als zodanig acteren, wordt dit risico voor ons groter. Het risico is in principe via een verzekering afgedekt, maar geeft veel verstoring (dus extra kosten) in de bedrijfsvoering.

Daarnaast merken we dat de impact van ons hele handelen meer onder een vergrootglas komt te liggen. Steeds meer berichten in de media over de omgevingsdiensten, onderzoeken naar functioneren van het VTH-stelsel (I&W/ commissie Aartsen) en de toegenomen Wob-verzoeken kunnen impact hebben op ons imago en indirect op bedrijfsvoering. We kunnen anticiperen door scherp te blijven focussen op de kwaliteit van onze dienstverlening.

• Frictiekosten

Frictiekosten ontstaan meestal als gevolg van grote veranderingen in de organisatie. Bijvoorbeeld als partners besluiten om de niet-wettelijke taken in eigen beheer op te pakken. Ook kunnen grote fricties ontstaan bij medewerkers die (niet meer) passen op het werk dat moet worden uitgevoerd. Voor 2023 verwachten we dat er geen noemenswaardige frictie zal optreden. Financieel wordt jaarlijks een bedrag gereserveerd voor personele frictie. Dit continueren we in 2023.

• Compliance aan wet- en regelgeving

Indien we ons niet aan de wet (kunnen) houden, is dit vooral een risico met effect op ons imago. Als we het 'te bont' maken, leidt het tot een afkeurende accountantsverklaring. Het is inmiddels bekend dat 2022 het eerste jaar zal zijn dat het ODRA-bestuur zelf een controle-verklaring moet opstellen. Deze is grotendeels gericht op de compliance op onder meer Europese aanbesteding, Fraudepreventie, AVG, enz. Medio 2022 stelt ODRA een plan op t.b.v. deze nieuwe richtlijn.

• Liquiditeit

Met de partners is afgesproken dat zij aan het begin van elk kwartaal een kwart van het werkprogramma als voorschot betalen. Zonder dit systeem zou ODRA niet aan haar betalingsverplichtingen kunnen voldoen. Het eigen vermogen is immers gelimiteerd tot een € 0,5 miljoen. Deze afspraak houden we overeind.

De voorgenomen verhuizing en ICT-aanpassing gaan gepaard met een aantal forse investeringen. Ruim € 1 miljoen. Dit geld is binnen ODRA niet op voorhand beschikbaar. We zullen dit bedrag lenen bij onze bank. ODRA heeft daarna een totaal andere financieringsstructuur voor onze ICT en kantoorinrichting. Voorheen verzorgde De Connectie deze diensten. Vanaf 2023 gaan we via de kapitaaldienst (lenen – afschrijven – aflossen) werken. Dit vergt een extra aandachtspunt in de bedrijfsvoering.

C

OUTPUT-FINANCIERING (ONTWIK-KELINGEN)

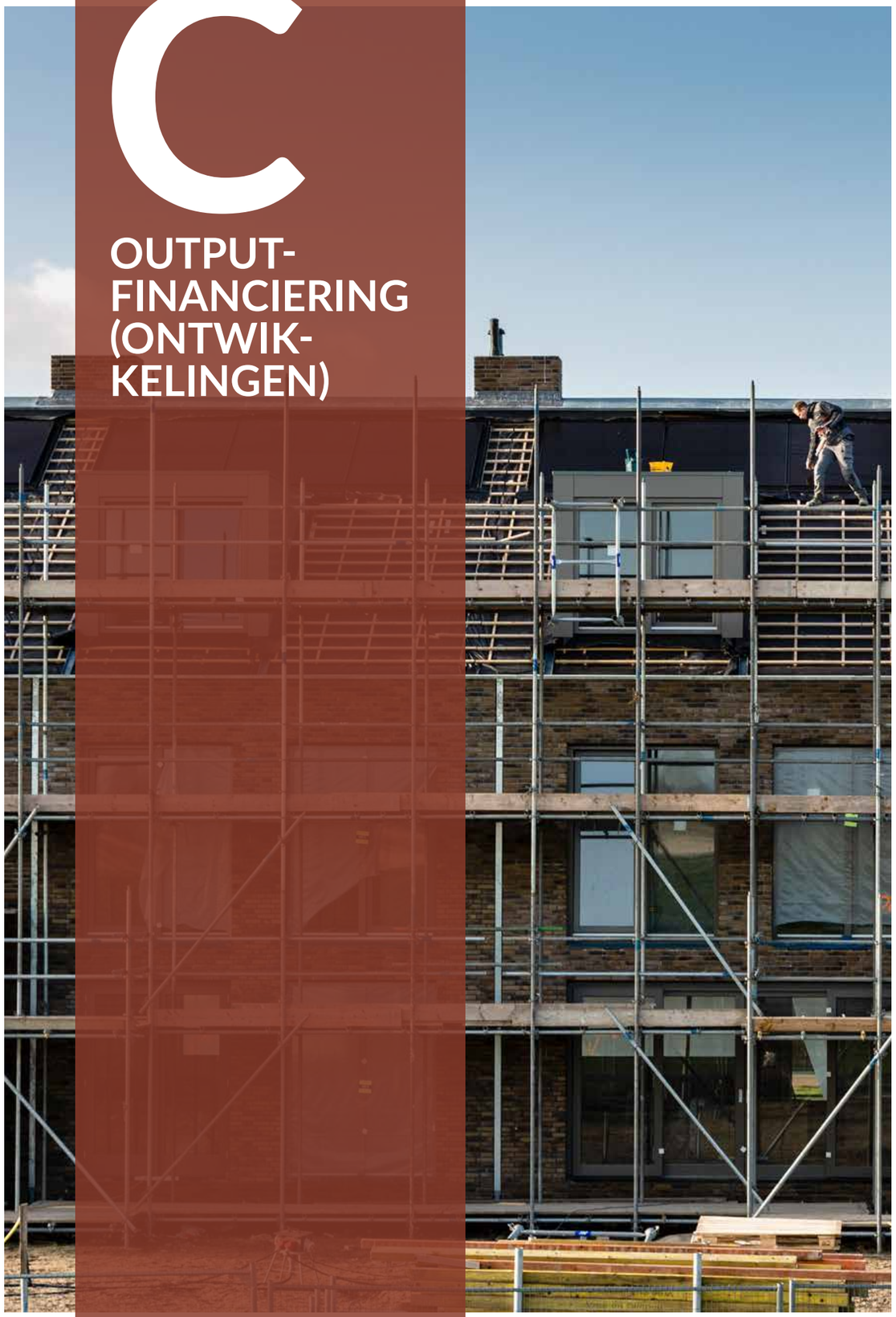

HYBRIDE VORM - PROVINCIALE PROGRAMMA'S - COMMISSIE AARTSEN

In 2020 is het systeem van 'beheerste' outputfinanciering ingevoerd. Deze vorm van financiering geldt alleen voor de werkpakketten van partners en omgevingsdiensten.
Voor de provinciale programma's geldt dat deze worden afgerekend via een input-methode, namelijk op basis van gerealiseerde uren (circa 22% van de omzet).

Deze hybride vorm van financiering brengt inefficiënties met zich mee qua administratieve inrichting, tarifering en verantwoording naar de klanten.

Ons uitgangspunt voor de begrotingen 2023 en verder is dat deze hybride vorm nog enkele jaren in stand blijft. De provincie heeft aangegeven nog geen aanleiding te zien in een overgang naar output-financiering voor de provinciale programma's. Ook is de verwachting dat het nog enkele jaren gaat duren voordat een nieuw financierings-systeem wordt geïmplementeerd als een mogelijk gevolg van de aanbevelingen van de Commissie van Aartsen.

ODRA start in de tussentijd met een onderzoek naar tarief-differentiatie. Dit is in de komende begroting 2023 niet meegenomen.

BESPARINGSDOELSTELLINGEN / UITGANGSPUNTEN IN DE BEGROTING

In oktober 2020 heeft ODRA een besparingsbrief aangeboden aan de gemeenteraden en Provinciale Staten. In deze besparingsbrief waren vijf deelgebieden benoemd waar wij besparingsmogelijkheden voor de toekomst zien. In deze begroting 2023 krijgen die besparingen grotendeels vorm.

Huisvesting

Medio 2022 verhuizen we naar de Airborne Tower. De aanleiding voor verhuizen was tweeledig: binnen de bestaande kantoorruimte en faciliteiten (verzorgd door de gemeente Arnhem respectievelijk De Connectie, is er onvoldoende mogelijkheid om onze visie op werken vorm te geven; locatie onafhankelijk werken, onze visie op samen-werken en ontmoeten, identiteit en bereikbaarheid in relatie tot de arbeidsmarkt en ons type werk.

Daarnaast, al genoemd, de besparingsdoelstelling. We gaan in het kader voor de begroting uit van een besparing van € 75.000 structureel. Op een begroting van € 832.000 is dit 9%.

ICT

Een zeer omvangrijke kostenpost betreft de kosten voor ICT. De afgelopen jaren hebben we de transitie naar 'werken in the cloud' ingezet. In 2019 is het bedrijfsvoeringsysteem (SAP) geïmplemen-teerd, begin 2020 het primaire systeem Open Wave en in 2022 volgt de transitie van de kantoorautomatisering naar 'the cloud' (met name introductie van office 365).
We nemen de ICT-apparatuur en netwerk (overgang naar plaats onafhankelijk werken) medio 2022 in eigen beheer. Dit betekent een ontvlechting met De Connectie. Naast het feit dat 'werken in the cloud' kosten bespaart, wordt ook het beheer voordeliger.

Er is een besparing van structureel € 60.000 op een begroting van € 883.000 in 2022. Dit is 7%.

Kwalitatief hoogwaardig personeel

Van alle kosten zijn de personeelskosten het grootste aandeel in de exploitatie, in totaal circa 80%. ODRA voert een beleid om op drie aspecten een besparing op de loonkosten te realiseren.

- **Strategisch personeelsbeleid.** ODRA kent relatief veel medewerkers die bij de oprichting vanuit de partners zijn overgekomen, met een hogere dan gemiddelde leeftijd, veelal salariëring in de eindschalen en diverse garantietoelagen. De natuurlijke uitstroom (pensioen) is op gang. Daarnaast zien we dat het verloop, door een dynamische arbeidsmarkt, toeneemt. Ondanks het risico voor de continuïteit en kwaliteit, biedt het verloop ook kansen voor werving van mede-werkers met een ander -en financieel gunstiger profiel.

- **Het aandeel van de flexibele schil.** Externe inhuur is op dit moment circa 20% van de totale loonkosten. Wij streven naar een flexibele schil van maximaal 15%. Belangrijke succesfactor voor dit beleid zijn de afspraken die ODRA maakt met haar partners over de structurele werkpakketten en de kwaliteit van de prognoses rond het meerjarige werkaanbod.

  Met bovenstaande condities zijn we in staat om interne medewerkers voor langere tijd aan te trekken en dit via Europese Aanbesteding te regelen. Ondanks de lagere kosten voor externe inhuur afgelopen jaar, verwachten we een dynamische arbeidsmarkt waarin de externe tarieven niet zullen dalen.

- **Personele overhead.** De huidige interne bezetting (ultimo 2021) op bedrijfsvoering / staf / management bedraagt 34 fte. Dit is 20% van de totale bezetting. Binnen bedrijfsvoering en staf vallen tot nu toe activiteiten uiteenlopend van secretariaat, communicatie, ICT-beheer en datakwaliteit, post-telefoon-intake, planning en control en HR. Een zeer divers takenpakket.
  Een stap in de doorontwikkeling van onze organisatie is het beter positioneren van bedrijfsvoering ten opzichte van de uitvoering (faciliterend) en de onderlinge samenwerking versterken tot één geheel. Dit leidt er onder meer toe dat de clusters 'intake' en 'data' binnen de uitvoering worden gebracht; zij worden immers ingezet aan de voorkant van het primaire proces.

- **Primaire en Secundaire arbeidsvoorwaarden**. In de CAO 2021-2022 zijn loonstijgingen, eenmalige uitkeringen, uitbreiding verlof en thuiswerkvergoedingen afgesproken. Dit leidt tot forse stijgingen van de loonkosten. Deze stijgingen (3,5%) vangen we vooralsnog op binnen het huidige tarief van € 92,- per uur.

  De algemene personeelskosten worden al jaren genormeerd op 4% van de loonsom. We stellen een kleine daling van de norm voor naar 3,5%, gebaseerd op een inhoudelijke verandering in de reiskosten en vanwege de historische kostenontwikkeling.

  De belangrijkste kostenpost zijn de reiskosten. Het 'post' corona beleid is dat medewerkers gemiddeld de helft van de werktijd thuis werkt. Hier passen we de woonwerk-reiskostenvergoeding op aan. Nieuw in de CAO is een thuiswerkvergoeding.

Het reguliere opleidingen budget is afgelopen jaren genormeerd op 2% van de loonsom. Ondanks onderbestedingen afgelopen jaar (deels Corona) handhaven we deze norm. Mede gezien het personeelsbeleid en het verloop is blijvend investeren in kwaliteit noodzakelijk.

Samenwerking met de regio

We werken niet alleen samen met partners in de veiligheidsketen (brandweer, politie, GGD, waterschappen en openbaar ministerie en gemeenten), maar ook met de andere zes omgevingsdiensten in Gelderland. Het is samenwerken in het primaire proces (complexe handhaving en -vergunningen, ketensamenwerking, enz.), maar ook op het gebied van ICT (IGO – Data gedreven werken) en bedrijfsvoering (HR, AVG en communicatie/portaal). De taken zijn onderling verdeeld. De samenwerking vooral een kwalitatieve impuls geven, het is lastig deze uitgangspunten te kwantificeren.

OVERIGE BEGROTINGSKADERS

TARIEF VOOR 2023

Besparingen in de bedrijfsvoering van ODRA komen tot uitdrukking in het tarief. In de begrotingen 2021 én 2022 is het € 92,- geweest, ondanks inflatie.
Voor 2023 geldt wederom een tarief van € 92,-. Dit is mogelijk door een omzettoename (werkpakketten en gezamenlijke diensten) én de hierboven genoemde besparingen.

De indexeringen (inflatie) van de afgelopen drie jaar samen is ruim 5%, dit is het feitelijke besparingsresultaat voor de partners.

OVERIGE NORMEN EN TRENDS

In onderstaande overzichten is de ontwikkeling van een aantal belang-rijke kengetallen voor de bedrijfsvoering van ODRA in kaart gebracht. Dit geldt met name voor het personeel; 80% van de begroting.

Toelichting:
De komende jaren verwachten we qua bezetting gelijk te blijven als vorig en dit jaar. De ontwikkeling zit bij de afzonderlijke groepen:

- *Salariskosten*
  De gemiddelde salariskosten van ODRA zijn minder hard gestegen de afgelopen jaren dan de loonontwikkeling in de CAO. Dit is een resultaat van personeelsbeleid waar we nieuwe (jongere) mensen aantrekken met lagere anciënniteit in de loonschalen. Daardoor is de loonstijging iets lager dan de CAO (gaat uit van bijna 4%).

- *Externe inhuur*
  Ook hier hebben we afgelopen jaar door gericht inkopen, maar vooral tijdig inkopen, kunnen besparen op de uitgaven. De moeilijke arbeids-markt leidt er echter toe dat tarieven onder druk staan.
  Het beleid is erop gericht om zo min mogelijk met aanvullende opdrachten te gaan werken; ad-hoc inhuur is altijd duurder; ook dit effect is meegenomen in de begroting.

- *Personele overhead*
  Het aantal fte's in de bedrijfsvoering is afgelopen jaar meegegroeid met de omzet. Procentueel is de verhouding bedrijfsvoering ten opzichte van de lijn aan het dalen.

> **DE KOMENDE JAREN VERWACHTEN WE QUA BEZETTING GELIJK TE BLIJVEN ALS VORIG EN DIT JAAR**

Overzicht 10: Kerngegevens capaciteit en kosten

Formatie bezetting en personele kengetallen	Realisatie 2021 intern	extern	totaal		Begroting 2022 intern	extern	totaal		Begroting 2023 intern	extern	totaal	
Formatie bezetting												
• productief	115,9	30,2	146,1	79%	127,0	25,8	152,8	83%	125,9	26,6	152,5	81%
• niet productief	34,3	4,9	39,2	21%	32,3		32,3	17%	36,5		36,5	19%
Totaal bezetting en formatie	**150,2**	**35,1**	**185,3**		**159,3**	**25,8**	**185,1**		**162,4**	**26,6**	**189,0**	
Loonkosten x € 1.000	11.860	3.831	15.691		12.598	3.342	15.939		13.287	3.505	16.792	
Gemiddelde kosten/fte (€)	**78.961**	**109.145**	**84.679**		**79.067**	**129.549**	**86.101**		**81.824**	**137.780**	**88.856**	
% van de loonsom	76%	24%			79%	21%			79%	21%		
% stijging gem. loonkosten					0.1%	15,7%	1,7%		3,4%	1,7%	3,1%	

Overzicht 11: Programma en taakveld begroting

Baten x € 1.000	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Specificatie taakveld 2023 bouw	milieu	algemeen
1. Vergunningverlening	4.545	4.567	4.564	3.087	1.246	232
2. Toezicht en Handhaving	10.889	9.756	9.376	2.296	5.522	1.558
3. Advies	1.598	1.764	3.156	274	2.839	43
4. Stelseltaken	33	322				
5. Algemeen en projecten	2.425	4.174	3.481		600	2.881
Baten	**19.490**	**20.584**	**20.577**	**5.657**	**10.207**	**4.713**
Verhouding				27%	50%	23%

Kosten x € 1.000	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Specificatie taakveld 2023 bouw	milieu	algemeen
1. Vergunningverlening	4.402	4.435	4.402	2.977	1.201	224
2. Toezicht en Handhaving	9.805	10.023	9.699	2.375	5.713	1.611
3. Advies	1.813	1.794	2.856	248	2.569	39
4. Stelseltaken	479	363	400			
5. Algemeen en projecten	2.927	3.969	3.220		555	2.665
Baten	**19.426**	**20.584**	**20.577**	**5.601**	**10.038**	**4.538**
Verhouding				27%	49%	22%
Saldo	**64**	**0**	**0**	**56**	**169**	**175**

PROGRAMMA -EN CATEGORIALE BEGROTING

PROGRAMMA & TAAKVELD BEGROTING

In oktober 2021 is samen met de partners de omvang van de werkprogramma's 2023 op programma -en taakveld niveau besproken. Dit is gedaan door middel van extrapolatie van de omvang van werkpakketten 2021/2022, in combinatie met inhoudelijke trendanalyses en de in hoofdstuk 1 geschetste ontwikkelingen.
De doelen zijn in hoofdstuk 2 per programma toegelicht

Onderstaande programma begroting geldt als kader voor de werkpakketten 2023 die we samen met de partners in augustus/september 2022 gaan afspreken.

Toelichting

De kosten en baten per programma komen tot stand door de vastgestelde wijze van kostentoerekening:

- *Voor de baten geldt dat alle diensten en producten die we leveren gekoppeld zijn aan een programma.*
- *Voor de kosten geldt dat de personeelskosten worden verdeeld op basis van geschreven tijd, met de gemiddelde loonsom. Overheadkosten zijn toegerekend op basis van deze verhouding.*

CATEGORIALE BEGROTING

De categoriale begroting volgt de kostengroepen die reeds hierboven in de normstellingen zijn toegelicht. Voor de baten zijn de afzonderlijke klantgroepen gebruikt als categorie.

Overzichten 12: Categoriale begroting: klantgroepen en kostengroepen

Baten x € 1.000	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Specificatie taakveld bouw	milieu	algemeen
Partners	14.118	13.968	14.554	5.281	7.074	2.200
Provinciale programma's	3.825	5.307	4.711	48	2.320	2.343
Omgevingsdiensten	460	408	472	111	235	127
Derden	460	427	366	92	230	43
Overig/balans						
• doorbrekende kosten	586	475	475	126	349	
• overig	41					
Baten	**19.490**	**20.684**	**20.577**	**5.657**	**10.207**	**4.713**
Verhouding				27%	50%	23%

Staat van baten en lasten *categoriaal) x € 1.000	Realisatie 2021	Voorjaars-begroting 2022	Begroting 2023	% tov begroting 2022
Totaal baten	**19.490**	**20.584**	**20.577**	0%
Kosten				
Personeel				
• medewerkers ODRA	11.860	12.598	13.287	5%
• externe inhuur	2.448	1.495	1.582	6%
• uitbesteed werk	258	352	383	9%
• inhuur complex en AB (pool)	1.125	1.495	1.541	3%
• opleidingen	224	281	294	4%
• alg. personeelskosten	594	563	534	-5%
• dotatie personeelsvoorzieningen	17	100	60	-40%
• harmonisatie/detacheringen	-110	-100	-100	
Totaal personeel	**16.416**	**16.784**	**17.580**	5%
Huisvesting en facilitair	868	832	742	-11%
ICT	842	883	822	-7%
Stelselkosten	348	383	364	-5%
Advieskosten	310	203	206	2%
Overige kosten	83	76	92	21%
Dotatie onvoorzien	-37	43		
Programma kosten	595	831	772	-7%
Overdracht bodemtaken		550		
Totaal kosten	**19.425**	**20.584**	**20.577**	0%
Saldo	**64**	**0**	**0**	

Toelichting

De belangrijkste veranderingen in de begroting zijn:

- *Qua omvang ramen we een gelijk bedrag als in 2022, namelijk 20,6 miljoen. Het aandeel van de werkpakketten neemt iets toe (zie ontwikkelingen), de provinciale programma's iets af. Dat laatste is mede gedaan op basis van de realisatie 2021.*
- *Stijging van de personele kosten met 5%; reeds toegelicht dat hier de CAO 2021- 2022 de belangrijkste factor in is.*
- *De dalingen van de kosten op gebied van huisvesting en ICT. Toegelicht bij de paragraaf over de besparingsdoelen.*
- *Stelselkosten vanuit de OD's; kosten 'portaal' en IGO/data-gedreven werk zijn lager begroot op basis van het huidige realisatie niveau.*
- *De programmakosten wisselen per jaar, afhankelijk van de projecten. Een groot deel van de kosten wordt als 'materiele kosten' doorbelast aan diverse partners; zoals Wabo-kosten, kosten voor 'meetdienst' en kosten voor 'complexe vergunningen' vanuit de ODRN.*
- *Overdracht bodemtaken; in de begroting 2022 is deze apart als kosten gepositioneerd, vanuit de verwachting dat die kosten zouden worden overgedragen. Dat geldt in 2023 nog evenzeer; de kosten zijn nu niet verbijzonderd en grotendeels bij de personeelskosten opgenomen.*

OVERHEAD

Het overhead percentage wordt begroot op 26%. Een kleine stijging ten opzichte van 2022, door toename van de kosten van personele overhead. De besparingen op huisvesting en ict leiden ertoe dat vooral ten opzichte van 2021 de overhead verder daalt.

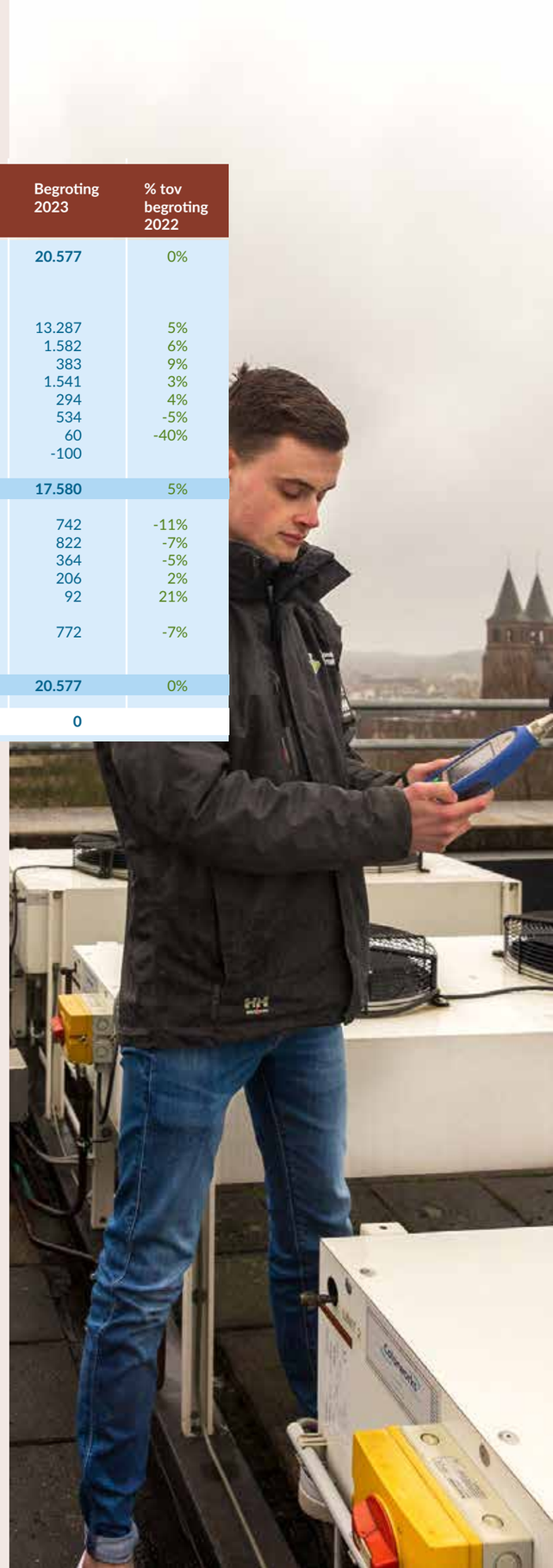

Omgevingsdienst Regio Arnhem

Overzicht 13: Overhead specificatie

Overhead specificatie (indirecte kosten) x € 1.000	Realisatie overhead 2021		Begroting overhead 2022	Directe kosten 2022	Totaal kosten 2022	Begroting overhead 2023	Directe kosten 2023	Totaal kosten 2023
Personeel	**3.449**	13%	**2.878**	**13.905**	**16.784**	**3.204**	**14.376**	**17.580**
Overige overhead								
• huisvesting & facilitair	868		832		832	742		742
• ict	842		883		883	822		822
• advieskosten	270		203		203	206		206
• stelselkosten	208		269	114	383	248	116	364
• onvoorzien en overig	36		119	1.381	1.500	92	772	864
Subtotaal overige overhead	**2.225**	11%	**2.306**	**1.495**	**3.800**	**2.110**	**888**	**2.998**
Totaal	**5.674**		**5.184**	**15.400**	**20.584**	**5.314**	**15.264**	**20.577**
Totale kosten	19.425		20.584			20.577		
% van de totale kosten	-29,2%		25%	75%		26%	74%	

MEERJARENRAMING

Onze ambitie is om elk jaar ook de meerjarige ontwikkelingen te kwantificeren. Zowel op programmaniveau als op taakveldniveau. Dit is een moeilijk proces omdat het op veel punten nog zeer onduidelijk is qua beleid, zowel vanuit de regering, als wel vanuit onze partners.

Voor het meerjarig beeld van 2024 en verder, extrapoleren we de trends die in hoofdstuk 1 en 2 zijn geformuleerd.

Aan de kostenkant is wel een gedeeltelijke kwantificering van het ingezette beleid op te stellen. Wij bedoelen: nieuwe huisvesting, ICT-transitie, duurzamer personeelsbeleid.

Toelichting

De baten zullen geleidelijk stijgen door autonome volumeontwikkelingen. Sprongsgewijze ontwikkelingen, waaronder de overdracht van taken van partners, en aanpassingen in het werkpakket door uitbreiding van bedrijventerreinen, zijn nog niet meegenomen.
Afgelopen jaren en in 2023 heeft ODRA het tarief stabiel kunnen houden. Gezien de economische ontwikkelingen zal indexering van het tarief voor onze diensten en producten onvermijdelijk zijn.

Voor de personeelskosten geldt dat de kosten zijn geïndexeerd met 2,6% in 2024. Indexeringen en CAO-wijzigingen na die datum zijn niet meegenomen.

Vanaf 2023 ramen we de kosten voor bedrijfsvoering 'stabiel'; De ontwikkeling van de inflatie is op dit moment moeilijk te voorspellen. Als beleid geldt dat kleine prijsstijgingen (< 1%) zoveel mogelijk worden opgevangen met besparingen op het gelijke gebied.

Overzichten 14: Meerjarenraming

Baten per programma	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
1. Vergunningverlening	4.564	4.427	4.295	4.166	4.041
2. Toezicht en Handhaving	9.376	9.704	10.044	10.395	10.759
3. Advies	3.156	3.282	3.414	3.550	3.692
4. Stelseltaken					
5. Algemeen en projecten	3.481	3.585	3.693	3.804	3.918
	20.577	**20.999**	**21.445**	**21.915**	**22.410**
% verandering		2,1%	2,1%	2,2%	2,3%

Categoriaal meerjaren	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
Baten ODRA					
• bijdragen partners	14.479	14.901	15.347	15.817	16.312
• baten overige klanten	6.098	6.098	6.098	6.098	6.098
Baten ODRA	**20.577**	**20.999**	**21.445**	**21.915**	**22.410**

Kosten	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
Personeelskosten	17.580	18.037	18.519	19.027	19.561
• volume		0,1%	0,1%	0,2%	0,3%
• prijspeil		2,6%	2,6%	2,6%	2,6%
Bedrijfsvoering	2.226	2.151	2.151	2.151	2.151
• huisvesting & facilitair	742	717	717	717	717
• ict	822	772	772	772	772
• overige kosten	662	662	662	662	662
Programmakosten	772	772	772	772	772
	20.577	**20.960**	**21.442**	**21.949**	**22.484**

GEPROGNOSTICEERDE BALANS EN FINANCIËLE KENGETALLEN

De bijgevoegde balans is gebaseerd op de eindbalans 2021. De te verwachten balansmutaties in 2022 (zie begroting 2022) zijn eveneens hierin meegenomen.

VASTE ACTIVA

In 2022 verandert door de verhuizing en ICT transitie de wijze waarop we onze inventaris financieren. Op dit moment (april 2022) vergoeden we aan de Connectie de kosten voor ICT apparatuur en werkplekken op basis van een jaarlijks (service) bedrag.
De investeringen in ICT en de inrichting kantoor zullen worden geactiveerd, en worden afgeschreven op basis van de volgende termijnen:
- Telefoons; 2 jaar
- Mobiele ICT werkplek; 4 jaar
- Meubilair: 10 jaar
- Inrichting en infrastructuur pand; 15 jaar

Naast de investeringen in huisvesting en ict, wordt er geïnvesteerd in de apparatuur voor de meetdienst. Dit zijn vervangingsinvesteringen en uitbreidingen. Hiervoor is een apart investeringsplan opgesteld iom de opdrachtgever (provincie).

Verder bestaat de vaste activa uit waarden voor voertuigen en software, zijnde de investeringen in SAP en Open Wave. Hiervoor gelden de volgende afschrijftermijnen:
- Personenauto's; 5 jaar
- Bedrijfsvoertuigen; 10 jaar
- Apparatuur; 5 tot 10 jaar
- Software; 5 jaar

OVERIGE ACTIVA

De uiteenzettingen met een looptijd < 1 jaar betreffen grotendeels het banksaldo in de rijksschatkist. Aan het eind van 2021 was deze hoog, vanwege diverse afrekeningen over het werkpakket 2021 die nog afgewikkeld moesten worden.

Gezien onze financieringsafspraken, middels voorschotten ter grootte van een kwart van de werkpakketten per kwartaal, is te verwachten dat het banksaldo hoog blijft op de jaargrenzen.

De post onderhandenwerk is proforma opgenomen; in 2021 is de onderhanden positie gefactureerd aan de partners, derhalve onderdeel van de debiteuren. Dit kan mogelijk nog worden aangepast.

Overzicht 15: Geprognosticeerde balans

Activa x € 1.000	Realisatie 31-12-2021	Prognose 31-12-2022	Prognose 31-12-2023
Vaste activa			
Immateriële vaste activa			
Materiële vaste activa	283	1.308	1.057
Financiële vaste activa			
Vaste activa	283	1.308	1.057
Vlottende activa			
Voorraden			
Uitzettingen met looptijd <1 jaar	6.972	4.045	4.197
Liquide middelen	206	45	45
Onderhanden werk			
Vlottende activa	7.177	4.089	4.242
Totaal activa	**7.461**	**5.397**	**5.299**

Passiva x € 1.000	Realisatie 31-12-2021	Prognose 31-12-2022	Prognose 31-12-2023
Vaste passiva			
Algemene reserve	470	470	470
Bestemmingsreserves	480	273	263
Resultaat boekjaar	64	64	64
Voorzieningen	661	378	319
Schulden > 1 jaar		1.400	1.149
Vaste passiva	**1.676**	**2.585**	**2.265**
Vlottende passiva			
Vlottende schulden < 1 jaar	5.383	2.230	2.262
Overlopende passiva	10	190	190
Overige schulden	392	392	392
Vlottende passiva	**5.784**	**2.812**	**3.034**
Totaal passiva	**7.461**	**5.397**	**5.299**

> DE UITEENZETTINGEN MET EEN LOOPTIJD < 1 JAAR BETREFFEN GROTENDEELS HET BANKSALDO IN DE RIJKSSCHATKIST

PASSIVA

De vaste passiva bestaan uit onze reserves en voorzieningen.

Reserves

In 2022 zullen de reserves ‘opleidingen omgevingswet’ en ‘innovatie’ volledig worden benut.
Aan het bestuur is voorgesteld om het batig saldo van 2021 te bestemmen voor de realisatie van mba’s, die in het kader van de omgevingswet nog moeten worden opgesteld. De besteding zal, indien positief wordt beslist op dit voorstel, in 2022 plaatsvinden.

Voorzieningen

De voorzieningen zullen eveneens grotendeels muteren in 2022. Het bovenmatige verlof dat is opgebouwd in de corona jaren zal in 2022 worden opgenomen. Dit leidt tot een extra capaciteitsvraag en personele kosten, die uit deze voorziening worden betaald.

De harmonisatievergoeding dekt de kosten van de garantietoelagen van medewerkers die zijn overgekomen van de Provincie bij de oprichting van ODRA. Deze voorziening loopt door tot in de jaren ’30.

De frictievoorziening dekt de restwaarde van de ICT-apparatuur bij de Connectie die we niet kunnen inzetten in onze nieuwe huisvesting.
De personele voorziening betreft kosten voor voormalige medewerkers waarvoor nog uitkeringen lopen.

Overige passiva

Op balansdatum is de schuldpositie (veelal crediteuren) bij ODRA omvangrijk. Dat heeft te maken met de wijze van administreren cf de richtlijnen. Kosten ten laste van het boekjaar zijn verwerkt, de betalingen veelal nog niet gedaan.

De investeringen in huisvesting en ICT leiden tot grote betalingen aan de leveranciers. De middelen daarvoor zijn grotendeels niet uit de lopende middelen te betalen. Het voornemen is om een lening bij de BNG af te sluiten, gelijklopend aan de afschrijftermijnen. De cashflow uit de afschrijvingen zullen gebruikt worden voor aflossing. De rente op de leningen is op dit moment < 1%.
3.5.4 Financiële weerbaarheid

Het weerstandsvermogen geeft aan in welke mate we in staat zijn om tegenvallers op te vangen. In hoofdstuk 2 zijn de risico’s beschreven die we nu voorzien. De geschatte omvang van die risico’s is tussen de € 0,3 en € 0,5 miljoen.
Ondanks dat het totale weerstandsvermogen afneemt van 5% tot 4% van de omzet, is het nog hoog genoeg om de beschreven risico’s af te dekken.

De netto schuldquote geeft inzicht in de verhouding van het vrije vermogen (+ reserves minus vaste activa) ten opzichte van de omzet. Deze schuldquote verbetert de komende jaren.
De solvabiliteitsratio en liquiditeit geven inzicht in de mate waarin we in staat zijn om aan de financiële verplichtingen te voldoen. De saldi zijn relatief laag. Het systeem van bevoorschotting aan partners (en de tijdigheid van betalen) is hier debet aan.

> HET WEERSTANDS-VERMOGEN GEEFT AAN IN WELKE MATE WE IN STAAT ZIJN OM TEGENVALLERS OP TE VANGEN

Overzicht 16: Reserves

Reserves x € 1.000	Realisatie 31-12-2021	Mutaties 2022	Prognose 31-12-2022	Mutaties 2023	Prognose 31-12-2023
Algemene reserve	470		470		470
BR opleidingen Omgevingswet	104	-104			
BR innovatie	94	94			
BR provincietaken	92		92		92
BR bureau milieumetingen	191	-10	181	-10	171
BR mba’s	(64,3)	-			
Reserves	**950**	**-207**	**743**	**-10**	**733**

Overzicht 17: Voorzieningen

Voorzieningen x € 1.000	Prognose 31-12-2021	Mutaties 2022	Prognose 31-12-2022	Mutaties 2023	Prognose 31-12-2023
Harmonisatie Provincie Gelderland	392	-37	356	-37	318
Bovenmatig verlof	158	-158			
Frictie	24	-24			
Personele kosten	87	-65	22	-22	0
Voorzieningen	**661**	**-284**	**378**	**-59**	**319**

Omgevingsdienst Regio Arnhem

Overzichten 18: Weerstandsvermogen en financiële kengetallen

Weerstandsvermogen x € 1.000	Stand 31-12-2021	Stand 31-12-2022	Stand 31-12-2023
Algemene Reserve	470	470	470
• onverdeeld resultaat	64	64	64
Bestemmingsreserves			
• opleidingen omgevingswet	104		
• innovatie	94		
• provincietaken	92	92	92
• bureau milieumetingen	191	181	171
Totaal bestemmingsreserves	**480**	**273**	**263**
Totaal	**1.015**	**807**	**797**
Omzet	19.490	20.584	20.577
• percentage omzet	5,2%	3,9%	3,9%

Kengetallen	Realisatie 2021	Prognose 2022	Prognose 2023
netto schuldquote	-7,2%	0,6%	-1,2%
Netto schuldquote (verstrekte leningen)	-7,2%	0,6%	-1,2%
Solvabiliteit	6,3%	15,0%	15,0%
Structurele exploitatieruimte	0,0%	0,0%	0,0%
Liquididteit (current ratio)	124,1%	145,4%	139,8%
Grondexploitatie	nvt	nvt	nvt
Belastingscapaciteit	nvt	nvt	nvt

Rente risico beheer en kasgeld limiet

De treasury functie binnen ODRA is gebaseerd op de wet Fido. ODRA stuurt op financiering voor de korte termijn en lange termijn. Zoals al aangegeven; de korte termijn financiering hangt sterk samen met het systeem van bevoorschotting aan de partners. Vanuit de evaluatie over 2021 is gebleken dat het systeem nog meer kan worden verbeterd om grote afrekeningen van de werkpakketten aan het eind van het jaar te voorkomen.

Op de lange termijn geldt dat we langlopende investeringen gaan financieren met gelijklopende leningen.

Met de kasgeldlimiet in de wet Fido is bepaald dat het maximum bedrag voor financiering met kortlopende middelen 8,2% van het begrotingstotaal is (€ 1,7 miljoen). We komen niet boven deze norm uit.

Voor de middelen die aangehouden mogen worden op de lopende rekening (BNG), alvorens deze worden overgeheveld naar de rijksschatkist, geldt in principe een limiet van € 1,0 miljoen. We hebben aanvullend een afspraak dat de limiet € 1,75 miljoen is. Hierdoor zijn we beter in staat het betalingsverkeer vorm te geven, zonder saldi over te boeken.

ONDERTEKENING

Aldus vastgesteld in de vergadering van het Algemeen Bestuur van Omgevingsdienst Regio Arnhem van 14 april 2022.

De voorzitter,
Joa Maouche

De secretaris,
Ruben Vlaander

Bijlagen

Bijlage 1: Overzicht bijdragen klanten

Baten per klant x € 1.000	Bouw prod. x tarief	Milieu prod. x tarief	Totaal prod. x tarief	Bouw uren x tarief	Milieu uren x tarief	Algem. uren x tarief	Totaal uren x tarief	Gezamelijke diensten: Alle partners*	Deel partners**	Algem. ***	Totaal	Overige baten****	Totaal baten 2023	Aandeel bouw	Aandeel mil. & alg.	%	Aantal producten	Uren diensten	Totaal baten WP's 2022	% tov 2022
Arnhem	2.357	870	3.227	492	634	693	1.819	193	249	145	587	35	5.668	3.128	2.539	29%	4.436	19.776	5.669	0%
Doesburg	2	63	65	9	34	7	50	17		13	30		145	12	133	1%	95	544	146	0%
Duiven	10	180	190	4	103	51	159	28		13	42		390	14	375	2%	259	1.723	397	-2%
Lingewaard	1.086	435	1.521	260	487	659	1.406	81	72	61	213	117	3.257	1.514	1.743	16%	2.045	15.283	3.261	0%
Overbetuwe	18	477	495	42	255	80	376	61		46	107	14	992	74	918	5%	698	4.092	994	0%
Provincie regulier		310	310		266	345	611	77		27	104	214	1.239	214	1.025	6%	313	6.640	1.220	2%
Provincie Bodemtaken				182	368		550						550	182	368	3%		5.975	550	
Provincie Complexe Handhaving				48	2.191	1.120	3.359	128			128	45	3.533	93	3.440	18%		30.177	3.533	0%
Provincie Aandachtsbedrijven						1.136	1.136					42	1.178	42	1.136	6%		12.348	1.178	
Renkum	650	174	825	57	85	270	412	57	48	44	149		1.385	755	630	7%	1.090	4.481	1.388	0%
Rheden	51	235	286	10	89	44	143	57		43	100	7	536	68	468	3%	714	1.555	538	-1%
Rozendaal	2	7	10	1	2	1	4	9		7	16		31	3	27	0%	19	46	31	0%
Westervoort	2	48	50	1	24	5	30	20		9	30		109	2	107	1%	72	326	106	3%
Zevenaar	19	325	344	24	216	45	285	58		27	85	14	728	57	671	4%	509	3.102	715	2%
Subtotaal Partners	**4.198**	**3.123**	**7.322**	**1.130**	**4.755**	**4.456**	**10.341**	**786**	**368**	**436**	**1.590**	**487**	**19.739**	**6.158**	**13.582**	**100%**	**10.250**	**106.068**	**19.726**	**0%**
% van de omzet			37%				52%				8%	2%								
OD Achterhoek		1	1	110	9	8	127			18	18		147		147		8	1.385	138	7%
OD De Vallei		18	18		49	17	66			18	18		103		103		35	721	94	10%
OD Nijmegen	0		0		6	81	86			18	18		105		105		3	940	96	10%
OD Noord-Veluwe		3	3		16	8	24			18	18		45		45		6	256	36	25%
OD Rivierenland										18	18		18		18				9	100%
OD Veluwe Ijssel		6	6		15	14	28			18	18		53		53		12	308	44	21%
Subtaal Omgevingsdiensten	0	30	30	110	95	127	332			110	110		472		472		64	3.610	417	13%
Subtotaal derden***	0	**0**	0	92	223		318		7		7	40	366		366		0	3.458	427	-14%
Totaal klanten	**4.198**	**3.153**	**7.352**	**1.333**	**5.073**	**4.583**	**10.992**	**786**	**375**	**546**	**1.708**	**527**	**20.577**	**6.158**	**14.420**		**10.314**	**113.136**	**20.750**	**0,04%**
% van de omzet			36%				53%				8%	3%								
													7,7	gemiddeld kegetal (inclusief PCH)						
													7,7	gemiddeld kegetal (exclusief PCH)						

**) Betreft beheer zones/kaarten/data, keten- en datagedreven toezicht, strafrecht, klantadvies milieu en piketdienst*
***) Betreft klantadvies bouw*
****) Betreft projectleiding/ondersteuning Omgevingswet, energie, GUOV, circulariteit en innovatiebudget*
*****) Specificatie tabel overige baten*
******) Inclusief 166 duizend euro continueren intensivering bodemtaken*

Toelichting

In deze tabel is de bijdrage van de klanten in kaart gebracht tov het werkpakket 2022. In tegenstelling tot de begrotingstabellen.
Daar is de voorjaarsbegroting als uitgangspunt genomen. Op deze wijze ontstaat er extra inzicht in de kosten voor partners tov 2022.

Bijlage 2: Overzicht van te leveren producten

Productnaam	Taakveld	Kengetal 2023	Kostprijs 2023	Inclusief PCH: Aantal producten 2023	Inclusief PCH: Baten '23 per product x €1.000		Exclusief PCH: Aantal producten 2023	Exclusief PCH: Baten '23 per product x €1.000	Aandeel producten PCH
Programma 1. Vergunningverlening									
Intrekken omgevingsvergunning mba	Milieu	13	€ 1.196	8	€ 10	0%	8	€ 10	
Intrekkingsbesluit BRIKS	Bouw	4	€ 368	40	€ 15	1%	40	€ 15	
Maatwerk milieur	Milieu	14	€ 1.288	60	€ 77	1%	60	€ 77	
Meldingen behnadelen Besluit bouwen en leefomgeving	Bouw	1	€ 92	1.383	€ 127	34%	1.383	€ 127	
Meldingen mba	Milieu	10	€ 920	453	€ 417	11%	453	€ 417	
Omgevingsvergunning BRIKS cat 1 / gevolgklasse 1	Bouw	9	€ 828	1.368	€ 1.133	34%	1.368	€ 1.133	
Omgevingsvergunning BRIKS cat 2 / gevolgklasse 2	Bouw	23	€ 2.116	484	€ 1.024	12%	484	€ 1.024	
Omgevingsvergunningen milieubelastende activiteiten	Milieu	22	€ 2.024	56	€ 113	1%	56	€ 113	
Vergunning vuurwerkontbrandingen	Milieu	11	€ 1.012	172	€ 174	4%	172	€ 174	
Totaal (+gemiddelden)		**8,3**	**€ 768**	**4.024**	**€ 3.090**	100%	**4.024**	**€ 3.090**	
			Aandeel bouw	3.275	2.299	81%	3.275	2.299	81%
			Aandeel milileu/alg	749	791	19%	749	791	19%
Programma 1. Vergunningverlening									
Controle asbest / sloop	Bouw	9	€ 828	229	€ 190	6%	229	€ 190	6
Controle BRIKS / gevolgklasse 2 Bbl	Bouw	23	€ 2.116	229	€ 485	6%	229	€ 485	
Controle BRIKS / gevolgklasse 3 Bbl	Bouw	48	€ 4.416	93	€ 411	2%	93	€ 411	
Controle BRIKS categorie 1	Bouw	8	€ 736	1.107	€ 815	28%	1.107	€ 815	
Handhavingscontrole	Milieu	10	€ 920	166	€ 153	4%	99	€ 91	7
Hercontrole milieu	Milieu	6	€ 552	846	€ 467	21%	611	€ 337	235
Klachtbehandeling	Milieu	2	€ 184	2.896	€ 533	72%	1.882	€ 346	1.014
Preventieve controle mba	Milieu	9	€ 828	1.708	€ 1.414	42%	1.635	€ 1.354	73
Rapportageverplichting overig	Milieu	4	€ 368	683	€ 251	17%	290	€ 107	393
Toezicht vuurwerkevenementen	Milieu	12	€ 1.104	115	€ 127	3%	115	€ 127	
Totaal (+gemiddelden)		**6,5**	**€ 600**	**8.072**	**€ 4.845**	100%	**6.290**	**€ 4.262**	**1.782**
			Aandeel bouw	1.658	1.900	21%	1.658	1.900	21%
			Aandeel milileu/alg	6.414	2.945	79%	4.632	2.362	57%
Totaal producten		**7,2**	**€ 656**	**12.096**	**€ 7.935**		**10.314**	**€ 7.352**	**1.782**
			Aandeel bouw	9.689	€ 4.198	53%	7.907	€ 4.198	57%
			Aandeel milileu/alg	2.407	€ 3.736	47%	2.407	€ 3.153	43%

** De vergelijking met de realisatie 2021 ontbreekt vanwege de implementatie van de nieuwe PDC*

Bijlage 3: Overzicht te leveren diensten

Naam dienst	Inclusief PCH Taakveld	Aantal uur	Baten '23 per dienst x € 1.000	%	Exclusief PCH aantal uren 2023	Baten '23 per dienst x € 1.000	Aanvullend PCH
Programma 1. Vergunningverlening							
Advies omgevingsvergunningen en meldingen mba	Milieu	292	€ 27	2%	292	€ 27	
begeleiden initiatief BRIKS	Bouw	2.633	€ 242	19%	2.633	€ 242	
Begeleiden initiatief milieu	Milieu	1.315	€ 121	9%	1.315	€ 121	
Beoordelingen Bbl	Bouw	2.240	€ 206	16%	2.240	€ 206	
Juridische expertise vergunningen	Algemeen	2.522	€ 232	18%	2.522	€ 232	
Omgevingsvergunning BRIKS cat. 3/gevolglklasse 3	Bouw	2.230	€ 213	17%	2.230	€ 213	
Omgevingsvergunning complexe bedrijven ODRA	Milieu	2.684	€ 247	19%	2.684	€ 247	
Subtotaal		**14.006**	**€ 1.289**	100%	**14.006**	**€ 1.289**	
aandeel bouw		7.193	€ 662	51%	7.193	€ 662	51%
aandeel milieu & algemeen		6.813	€ 627	49%	6.813	€ 627	49%
Programma 2. Toezicht en Handhaving							
Bestuursdwang uitvoeren	Algemeen	250	€ 23	2%	250	€ 23	
Controle bestaande bouw en RO	Bouw	4.312	€ 397	31%	3.792	€ 349	520
Controle bodemsanering	Milieu	6.608	€ 608	47%	6.608	€ 608	
Controle complex bedrijf	Milieu	9.649	€ 888	69%	1.499	€ 138	8.150
Controle graven in de bodem onder de IW	Milieu	2.619	€ 241	19%	2.619	€ 241	
Handhavingsbesluit nemen	Algemeen	10.323	€ 950	74%	8.861	€ 815	1.462
Juridische expertise handhaving	Algemeen	5.256	€ 484	38%	4.616	€ 425	640
Projectcontrole	Milieu	2.504	€ 230	18%	2.504	€ 230	
Rapportageverplichting EPRTR	Algemeen	1.101	€ 101	8%	116	€ 11	985
Rapportagebehandeling bedrijfsmelding en melding ongeval	Milieu	1.464	€ 135	10%	124	€ 11	1.340
Transportcontrole	Milieu	250	€ 23	2%	250	€ 23	
Subtotaal		**44.336**	**€ 4.079**	100%	**31.239**	**€ 2.874**	**13.097**
aandeel bouw		4.312	€ 397	10%	3.792	€ 349	12%
aandeel milieu & algemeen		40.024	€ 3.682	90%	27.447	€ 2.525	88%
Programma 3. Advies							
Adviesrapport leefomgeving	Milieu	9.636	€ 887	69%	7.216	€ 664	2.420
Afhandeling Wob-verzoeken	Algemeen	465	€ 43	3%	465	€ 43	
Beoordelings saneringsevaluatie	Bouw	2.980	€ 274	21%	2.980	€ 274	
Meetadviesrapport leefomgeving	Milieu	9.994	€ 919	71%	4.794	€ 441	5.200
Subtotaal		**23.075**	**€ 2.123**	100%	**15.455**	**€ 1.422**	**7.620**
aandeel bouw		2.980	€ 274	13%	2.980	€ 274	19%
aandeel milieu & algemeen		20.095	€ 1.849	87%	12.475	€ 1.148	81%
Programma 5. Algemeen en Projecten							
Beleids- en bestuursondersteuning	Algemeen	2.745	€ 253	20%	1.945	€ 179	800
Detachering	Algemeen	768	€ 71	5%	768	€ 71	
faciliteren participatietraject	Milieu	1.785	€ 164	13%	1.415	€ 130	370
Partnerspecifieke werkafspraken	Algemeen	1.000	€ 92	7%	600	€ 55	400
programma- en projectmanagement	Algemeen **	15.755	€ 1.449	112%	5.183	€ 477	10.572
programma- en projectmedewerking	Algemeen ***	9.666	€ 889	69%			9.666
Subtotaal		**31.719**	**€ 2.918**	100%	**9.911**	**€ 912**	**21.808**
aandeel milieu & algemeen		31.719	€ 2.918	100%	9.911	€ 912	100%
Totaal uren		**113.136**	**€ 10.409**		**70.611**	**€ 6.496**	**42.525**
aandeel bouw		14.485	€ 1.333	13%	13.965	€ 1.285	20%
aandeel milieu & algemeen		98.651	€ 9.076	87%	54.646	€ 5.211	80%

Bijlage 4: Overige overzichten en specificatie
Overzicht materiele kosten die worden doorbelast

Baten per klant x € 1.000	Uitbesteed complexe VV	Out of pocket	Wabo, meetdienst en piket*	Totaal overige baten	Aandeel bouw	Aandeel milieu & algemeen
Arnhem	5		30	35	30	5
Lingewaard	21		96	117	96	21
Overbetuwe	14			14		14
Provincie Gelderland			214	214		214
Provincie Complexe Handhaving		45		45		45
Provincie Aandachtsbedrijven		42		42		42
Rheden	7			7		7
Zevenaar	14			14		14
Subtotaal partners	**60**	**87**	**340**	**487**	126	361
Subtotaal derden			40	40		40
Totaal klanten	**60**	**87**	**380**	**527**	126	401

** Betreft Wabo (Arnhem en Lingewaard), meetdienst (provincie), piket en overige baten (derden)*

Programma's en projecten	Real. 2021	Begroot 2022	Begroot 2023
Programma Duurzaamheid			deel van de partners
• project energie	194,2	138,0	138,0
• project energie label C			pm
• project EPBD3			pm
• circulaire economie	83,0	46,0	46,0
Project Omgevingswet	234,7	128,8	128,9 alle partners
Innova e			alle partners
Totaal	**512**	**312,8**	**312,8**
Gezamenlijke diensten		1.318,2	1.148,6 zie hoofdstuk 2
Totaal gezamenlijk	**1.500,7**	**1.631,0**	**1.461,5**
Individueel			
Project WKB			
Project A15			
Ondermijning/Theseus	50,6		Duiven, zev. Lingew. provincie

Verdeelsleutel 2022 tbv gezamenlijke diensten

Klant	Inwoners		Stemverhouding		Sleutel 60% inwoners 40% stemverhouding	Sleutel BRIKS
Arnhem	163.018	34%	22	22%	29%	68%
Doesburg	11.082	2%	3	3%	3%	
Duiven	24.986	5%	3	3%	4%	
Lingewaard	46.938	10%	16	16%	12%	19%
Overbetuwe	48.267	10%	8	8%	9%	
Provincie Gelderland	43.032 *	9%	16	16%	12%	
Renkum	31.403	7%	12	12%	9%	13%
Rheden	43.444	9%	8	8%	9%	
Rozendaal	1.737	0%	3	3%	1%	
Westervoort	14.965	3%	3	3%	3%	
Zevenaar	44.392	9%	8	8%	9%	
Totaal	**473.354**	100%	**102**	100%	100%	100%

** Gemiddelde van 10 gemeentelijke partners*

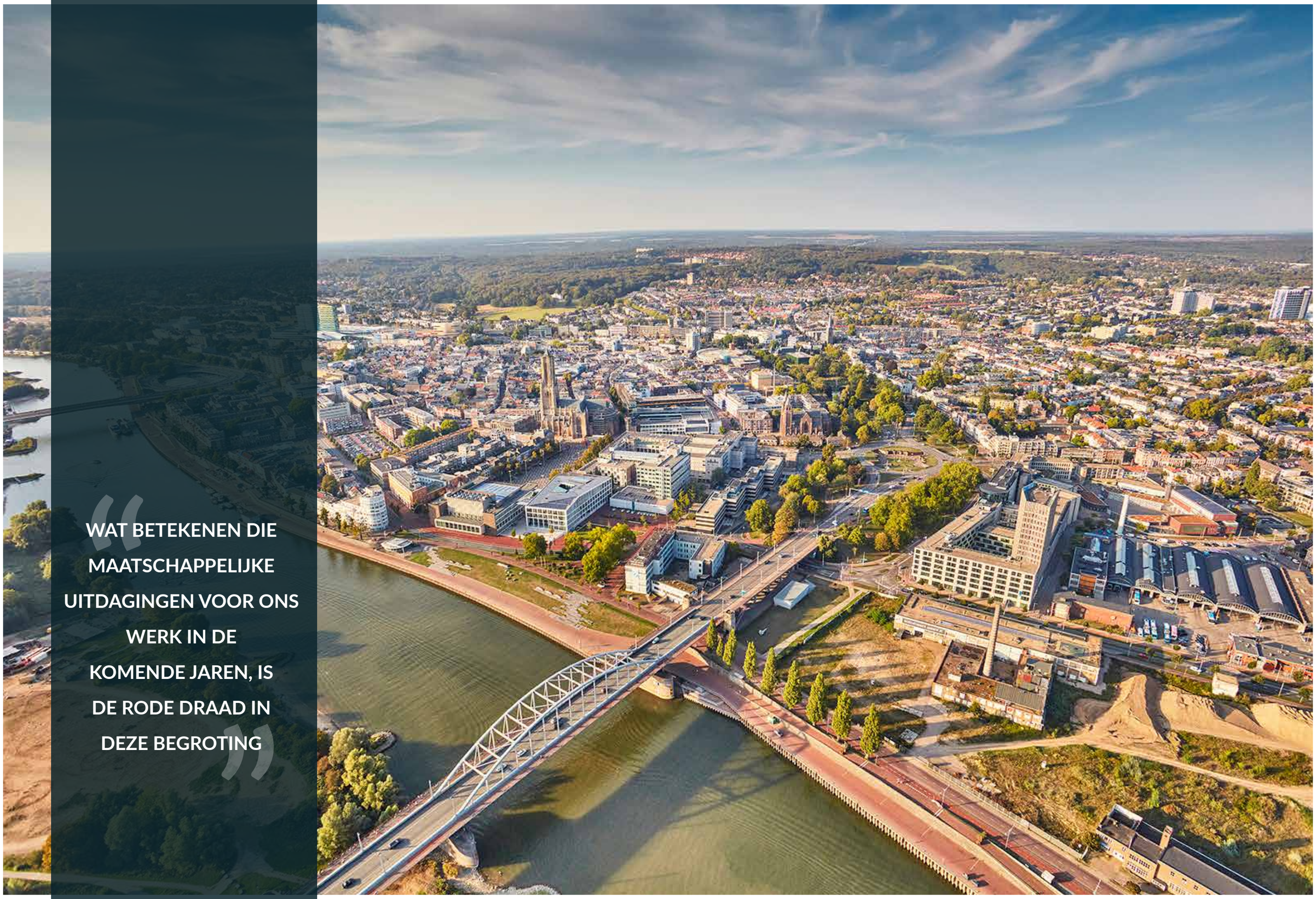

“WAT BETEKENEN DIE MAATSCHAPPELIJKE UITDAGINGEN VOOR ONS WERK IN DE KOMENDE JAREN, IS DE RODE DRAAD IN DEZE BEGROTING”

Omgevingsdienst
Regio Arnhem